

İstanbul uğurunda yarış qızışır

Rəy sorğuları İmamoğlunu deyir, amma...

İyunun 23-də İstanbulda bələdiyyə sədri postuna təkrar seçkilər keçiriləcək. Hazırda seçki kampaniyasının ən qızgın dövrüdür. Bələdiyyə seçkiləri yalnız İstanbulda keçirilməsinə baxmayaraq həm hakim partiya, həm də müxalifət səfərbər olub.

31 mart seçkilərində qalib elan oluna, ancaq daha sonra nəticələri ləğv olunan CHP namizədi Əkrəm İmamoğlunun kampaniyasına müxalif cihandan ciddi dəstək var. Hakimiyyətdən narazı kütlələr İmamoğlunun kampaniyasına dəstək verir. Bundan başqa CHP rəhbərliyi özü də birbaşa kampaniyaya dəstək verir, hətta bir neçə deputatı məhz İstanbul seçki kampaniyasında iştirak üçün ayırır.

Eyni şəkildə hakim AKP də İstanbul seçkilərinə böyük önəm verir, prezident özü də vaxtaşırı İstanbula gələrək seçki mitinq keçirir. Daxili işlər naziri və digər hökumət üzvləri zaman-zaman ölkənin ən böyük şəhərinə gedərək AKP namizədi Binəli Yıldırımın dəstək olurlar.

Xatırladaq ki, 31 martda keçirilən seçkilərdə bir gündən sonra açıqlanan nəticələrə əsasən Əkrəm İmamoğlu 25 min səs fərqi ilə qalib gəlib. Ancaq AKP-nin etirazlarından sonra İstanbulun 39 rayonundan bəzilərdə səslerin hamısı. Bəzilərdə isə etibarsız bülətlər yenidən sayılmağa başlayıb. Bundan sonra iki namizəd arasındakı səs fərqi 13 minə enib, ancaq İmamoğlu qalib olaraq qalıb. Bundan sonra aprelin 17-də İstanbul seçki qurumu İmamoğlunun qələbəsini elan edib və sədr vəsiqəsini təqdim edib. ancaq AKP-nin və MHP-nin şikayətlərindən sonra mayın 6-da Yüksək Seçki Qurumu 23 iyunda İstanbul bələdiyyəsi sədri postuna təkrar seçkilər elan edib.

Bəs xalq nə deyir? 23 iyunda keçiriləcək seçkilərdə xalqın rəyi necədir? Qeyd edək ki, artıq bir çox seçki araşdırma mərkəzləri İstanbul bələdiyyə seçkiləri ilə bağlı anket sorğuları keçirib. Bunların ən son açıqlanan bəzi nəticələrini qeyd edək.

"Optimar" Araşdırma Mərkəzinin keçirdiyi sorğunun nəticələrinə əsasən Əkrəm İmamoğlu 23 iyun seçkilərində 52 faiz səs alacaq. Və öz əsas rəqibi Binəli Yıldırım 4 faizlik səsə geridə qoyacaq.

"MAK Danışmanlık" sorğu şirkətinin 11 min sakin arasında keçirdiyi anket sorğusunun nəticələrinə əsasən İmamoğlu Binəli Yıldırım 2 faiz qabaqlayır. 15-20 may tarixlərində İstanbulda keçirilən rəy sorğusunda iştirak edən seçicilərin 50,3 faizi İmamoğluna, 48,2 faizi isə səsini Yıldırımın verəcəyini bildirib.

"MAK Danışmanlık" Araşdırma Şirkətinin keçirdiyi sorğuda iştirak edənlərin 47 faizi YSK-nın İstanbul seçkilərinin nəticələrini ləğv etməsi qərarını haqsız hesab edib. 43 faiz seçici isə YSK qərarını dəstəkləyib. Maraqlıdır ki, sorğuya qatılan iştirakçıların 79 faizi 31 mart seçkilərində səs verdiyi namizədə yenidən səs verəcəyini deyib. Yalnız 13 faiz başqa namizədə səs verəcəyini deyib.

İstanbul seçkiləri ilə bağlı daha bir anket sorğusunu isə "A&G" şirkəti keçirib. Şirkətin prezidenti Adil Gür bildirib ki, YSK-nın İstanbul seçkilərinin nəticələrini ləğv etməsindən sonra İmamoğluna münasibət müsbətə doğru dəyişib. Gür bildirib ki, YSK-nın İstanbul qərarından sonra 3 ayrıca sorğu keçirilib. Onun sözlərinə görə səsvərmədə iştirak edənlərin 25 faizi YSK-nın qərarının səbəbini anlamayıb. 31 mart seçkilərində İstanbulda ümumi seçicilərin 1,7 milyon nəfərinin səsvərməyə getmədiyini qeyd edən Adil Gür ümumi olaraq bütün partiyalardan olan 300 min nəfərin 23 iyun seçkilərinə qatılacağını düşünür.

Eyni zamanda şirkətin rəhbəri deyib ki, İstanbul seçkilərində həlledici səs HDP-nin tərəfdarlarının olacaq. çünki HDP-nin İstanbulda 12 faiz səsi var. Ancaq bu kütlə indi böyük ölçüdə tərəddüdüldür. Bu mənada İstanbul seçkilərinin nəticələri həm də Türkiyənin 23 iyundakı siyasi vəziyyətdən asılı olacaq.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU,
"Yeni Müsavat"

Milli Məclisdə "Azərbaycan Avropa məkanında" adlı konfrans keçirilib. Konfransda Azərbaycan Prezident Administrasiyasının Xarici KİV və QHT-lərlə iş sektorunun müdiri Fuad Axundov, parlamentin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov Avropa Parlamentinin, Almaniya, Slovakiya, Fransa, Polşa, Bolqarıstan parlamentinin və xarici qeyri-hökumət təşkilatlarının üzvləri iştirak ediblər.

Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə qonşuluq münasibətlərində olduğu bəllidir və bu barədə keçirilən konfransda da fikirlər bildirilib.

Avropa İttifaqı Qonşuluq Siyasəti və "Şərq Tərəfdaşlığı" çərçivəsində Azərbaycanla əməkdaşlıq edir. Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında hərtərəfli münasibətlərin hüquqi əsasını 22 aprel 1996-cı ildə Lüksemburq şəhərində imzalanmış və 1 iyul 1999-cu il tarixində qüvvəyə minmiş "Bir tərəfdən Avropa Birliyi və onun üzvü olan dövlətlər, digər tərəfdən Azərbaycan Respublikası arasında Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi" (TƏS) təşkil edir. Bu saziş Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın bütün mümkün, xüsusilə də siyasi və iqtisadi sahələrini əhatə edir. Saziş Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında hərbi sahəni əhatə etməyən bütün növ əməkdaşlıq formalarının çərçivələrini təmin edir. Azərbaycanla qurum arasında əlaqələrin hüquqi çərçivələrini müəyyənləşdirən digər sənədlər bunlardır:

14 noyabr 2006-cı il tarixində imzalanmış Avropa İttifaqı-Azərbaycan Fəaliyyət Planı;

07 noyabr 2006-cı il tarixində imzalanmış Aİ və Azərbaycan arasında Enerji üzrə Strateji Əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu;

16 iyun 2008-ci il tarixində imzalanmış Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Avropa

Birlikləri Komissiyası arasında Çərçivə Sazişi;

07 may 2009-cu il tarixində imzalanmış Şərq Tərəfdaşlığı Bəyannaməsi; 13 yanvar 2011-ci il tarixində imzalanmış Cənub Qaz Dəhlizinin təsis edilməsinə dair "Birgə Bəyannamə";

13 yanvar 2011-ci il tarixində imzalanmış Azərbaycan və Aİ arasında Cənub Qaz Dəhlizi üzrə İşçi Qrupunun yaradılmasına dair Niyyət Protokolu;

13 yanvar 2011-ci il tarixində imzalanmış Aİ-nin Avropa Qonşuluq və Tərəfdaşlıq Aləti çərçivəsində Avropa Komissiyası və Azərbaycan Respublikası

tet, həm milli adət-ənənə baxımından uyğunluğun olmamasından irəli gəlir, eyni zamanda bizim keçdiyimiz tarixi inkişaf yolu Avropadan tam fərqlənir. Ona

gözləmək doğru deyil. Avropalıların problemlərə yanaşması, siyasi təfəkkür tərzini bütün digər xalqlardan köklü surətdə fərqlənir. Avropalıların o şeyləri problem kimi qəbul edirlər ki, onu Amerika, Rusiya kimi zorakılıqla, hərbi yolla yox, yumşaq güc vasitələri, maliyyə vasitəsilə həll edə bilirlər. Məsələn, avropalı

"Biz heç zaman avropalı olmayacağıq"

Politoloq: "Yalnız geosiyasi, enerji maraqları naminə coğrafi baxımdan Avropaya birləşdirilə bilərik"

lar hazırda Amerikadan fərqli olaraq ekoloji problemləri, yoxsulluğu, münasibətlərin dinc vasitələrlə həllini, insan haqları məsələsini əsas problem olaraq görürlər və onu maliyyə ayırmaqla həll edəcəklərinə inanırlar".

Politoloq qeyd etdi ki, liberallar, "yaşillər" və millətçilərin Avroparlamentə keçirilən son seçkilərdə ənənəvi mərkəzçi partiya

lar hazırda Amerikadan fərqli olaraq ekoloji problemləri, yoxsulluğu, münasibətlərin dinc vasitələrlə həllini, insan haqları məsələsini əsas problem olaraq görürlər və onu maliyyə ayırmaqla həll edəcəklərinə inanırlar".

masını da onu göstərir ki, Avropa müəyyən dəyişikliklərə gedəcək. Əks halda, Avropa strukturlarında inqilab baş verməyə, bu, Avropa küçələrində baş verə bilər: "Təbii ki, Avroparlamentdə seçkilərin nəticəsi qonşuluq proqramını və digər proqramların mövcudluğunu sual altına almur. Lakin təcrübə göstərir ki, Avropa İttifaqının maliyyə ayırdığı vətəndaş cəmiyyətlərinin əksəriyyəti, eləcə də Cənubi Qafqaz ölkələrinin hakimiyyət strukturları ayrılan maliyyə yardımlarını və qrantları korrupsiya yolu ilə mənimsəyiblər. Demokratiya, söz azadlığı, insan haqları sahəsində vəziyyət göz qarşısındadır və sair. Belə bir problemlərin olduğu şəraitdə siyasi-coğrafi baxımdan xəritədə Avropaya yaxınlaşmaq nəyisə dəyişə bilməz. Avropalı olmaq ideyası ilk növbədə qanunun aliliyinə hörmət, demokratiya, insan haqları, sosial islahatlar, korrupsiyaya qarşı mübarizə, ədalətli məhkəmə-hüquq sisteminin bərqərar olmasından keçir. Bu olmasa, biz heç zaman avropalı ola bilməyəcəyik".

□ Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

arasında 2011-2013-cü illər üzrə Milli İndikativ Proqramı (MIP) dair Anlaşma Memorandumu;

13 yanvar 2011-ci il tarixində imzalanmış "Şərq Tərəfdaşlığı" çərçivəsində Azərbaycan Respublikası və Aİ arasında Hərtərəfli İnstitusional Quruculuq (HİQ) Proqramının Çərçivə Sənədinə dair Anlaşma Memorandumu;

14 iyun 2014-cü il tarixində "Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan Respublikası arasında Azərbaycanın İttifaq proqramlarındakı iştirakının ümumi prinsipləri haqqında Çərçivə Sazişi

üzrə, bir tərəfdən Avropa Birlikləri və onların üzv dövlətləri, digər tərəfdən Azərbaycan Respublikası arasında Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişinə əlavə Protokol".

Hazırda isə Aİ ilə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlıq sazişi üzərində iş gedir.

Bəs Aİ ilə qonşuluq nə zaman avropalı olmağımıza çevriləcək? Ümumiyyətlə, bu baş verəcəkmi?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat" bildirirdi ki, biz heç zaman avropalı olmayacağıq. Bu həm coğrafi, həm mentali-

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev mayın 27-də "Buta" sarayında Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə keçirilən rəsmi qəbuldakı çıxışı zamanı mühüm mesajları dilə gətirib.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasını tarixi hadisə adlandıran dövlət başçısı müsəlman aləmində ilk dəfə olaraq demokratik respublikanın qurulmasını xüsusi vurğulayıb. "Biz haqlı olaraq fəxr edirik ki, məhz Azərbaycan xalqı müsəlman aləmində ilk demokratik respublikanın yaradılmasının müəllifi olmuşdur. Bu, onu göstərir ki, xalqımız çox

Prezidentdən Azərbaycanın dostlarına və düşmənlərinə vacib mesajlar

Dövlət başçısı müstəqilliyimizə dil və əl uzatmaq istəyənlərə "Əminəm ki, müstəqillik yolunda bizim inkişafımız davamlı olacaq, uğurlu olacaq və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədi olacaq!" cavabını verdi; **politoloq**: "Son illərdə beynəlxalq aləm Azərbaycan həqiqətlərini də eşidir və buna uyğun münasibətlər qururlar"

mütərəqqi xalqdır. Onu göstərir ki, Azərbaycanın görkəmli ziyalları ölkəmizin inkişafı üçün çox böyük işlər görmüşlər"-prezident deyib. Ölkə başçısı qeyd edib ki, Xalq Cümhuriyyətinin ömrü uzun olmasa da, 23 ay ərzində çox böyük işlər görüb: "Dövlət bayrağı, Azərbaycan vətəndaşlığı təsis edilmişdir, milli ordu yaradılmışdır və Qafqaz İslam Ordusu ilə birlikdə Bakını işğalçılardan azad etmişdir. Bakı Dövlət Universiteti yaradılmışdır. Bu, onu göstərir ki, təhsilə çox böyük diqqət yetirilirdi. 200-dən çox qanun qəbul olunmuşdur. Onların arasında qadınlara səsvermə hüququ verən qanun qəbul edilmişdir. Yəni, bütün bu və digər addımlar onu göstərir ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucuları ölkəmiz, xalqımız üçün çox böyük işlər görmüşlər". Prezident qeyd edib ki, məhz buna görə Azərbaycan dövləti və xalqı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucularının xatirəsini əziz tutur: "Onların xatirəsi bizim qəlbimizdə yaşayır. Bir neçə il bundan əvvəl mənim Sərəncamımla Bakı şəhərinin mərkəzində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə abidə ucaldılmışdır. Keçən il isə ölkəmizdə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilmişdir".

Sovetlərin dağılmasından sonra müstəqilliyimizin bərpasından, ərazilərimizin işğala məruz qalmasından bəhs edən, həmçinin mərhum prezident Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu müddətdə Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılan addımlara diqqət çəkən ölkə başçısı qeyd edib ki, dünyada, bölgədə yeni təhlükə mənbələri üzə gəlir, yeni çağırışlar meydana gəlir. "Əlbəttə, biz həmişə çalışırıq və çalışmalıyıq ki, ölkəmizi mümkün olan risklərdən

qoruya bilək. Son illərin təcrübəsi onu göstərir ki, biz buna müvəffəq ola bilməmişik"-prezident Əliyev əlavə edib: "Biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Müharibə hələ bitməyib. Belə olan halda hərbi potensialımızın gücləndirilməsi əsas prioritet məsələlərdən biri olmalıdır. Bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atılıb. Deyə bilərəm ki, son illərdə hərbi hissələrimizin 80 faizi tamamilə yenidən qurulub. Növbəti illərdə qalan, hələ də təmirə ehtiyacı olan hissələr də təmir ediləcəkdir. Azərbaycan bu gün çox güclü hərbi potensiala malikdir. Ancaq bundan sonra da bu istiqamətdə praktiki addımlar atılacaq".

Ölkə başçısı digər vacib məsələlərdən də bəhs edib.

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında dedi ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin Cümhuriyyətin 101-ci ili ilə bağlı çıxışdakı əsas tezisləri bu şəkildə qruplaşdırmaq olar: "Birincisi, prezident Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasını tarixi hadisə adlandıraraq 23 ayda qazanılan uğurları bir-bir sıraladı. İlham Əliyev bu sırada milli ordunun və Qafqaz İslam Ordusunun Bakını işğaldan azad edilməsindən tutmuş Bakı Dövlət Universitetinin təsis edilməsinə və qadınlara səsvermə hüququnun verilməsinə qədər bəndləri sadaladı. 23 ayda 200-dən çox qanunun qəbul olduğunu xatırladan prezident çıxışının Cümhuriyyətlə bağlı hissəsini belə yekunlaşdırdı ki, Azərbaycan dövləti və xalqı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurucularının xatirəsini əziz tutur və onların xatirəsi bizim qəlbimizdə yaşayır".

E.Şahinoğlu çıxışın bu hissəsindən ortaya çıxartdığı nəticəni də bölüşdü: "Düşünürəm ki, prezidentin sərəncamı ilə bir neçə il əvvəl Bakının mərkəzində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin şərəfinə abidə ucaldılması kifayət deyil. Prezidentin də çıxışından yola çıxaraq Azərbaycan Cümhuriyyəti qurucularına və Bakının işğaldan azad olunmasında mühüm rol oynayan Nuru Paşaya paytaxtda möhtəşəm abidənin ərşəyə gətirilməsi vacibdir. İkincisi, prezident həmişə olduğu kimi yaxın tariximizə ekskurs etdi, vaxtilə hakimiyyətdə olan müxalifəti yarıtmaz fəaliyyətdə ittiham etdi. Bunu siyasəti mübarizənin elementi kimi anlamaq olar. Novxanıda çıxış edən müxalifətin müxtəlif simaları da prezidenti tənqid etdilər. Əslində Cümhuriyyət günü birliyə ehtiyac var. Məsələn, qardaş Türkiyədə kəskin siyasəti mübarizəyə baxmayaraq, Cümhuriyyət günündə Cümhuriyyətinin şərəfinə abidə ucaldılması ilə ana müxalifətin lideri bir yerdə dayanır, şəkil çəkirlər. Bu ənənənin nə vaxtsa Azərbaycanda da yaradılması vacibdir".

Üçüncü digər mühüm məqama diqqət çəkən politoloq dedi ki, prezident Azərbaycan ordusunun artan gücündən danışırdı və nümunə kimi son illərdə həyata keçirilən uğurlu hərbi əməliyyatlardan və azad olunan torpaqları göstərdi: "Bu siyasəti davam etdirilməsinə ehtiyac var və dövlət başçısının çıxışından aydın oldu ki, hərbi qüdrətimiz artıqca hərbi əməliyyatlar davam edəcək. Prezidentin "biz müharibə şəraitində yaşayırıq, müharibə hələ bitməyib" sözləri də bundan xəbər verir".

E.Şahinoğlu prezidentin informasiya müharibəsinin bəzi detallarına toxunmasını da vacib məsələ kimi vurğuladı: "Azərbaycan uzun illərdir ki, informasiya müharibəsinin hədəfində dayanan ölkədir" deyən dövlət başçısı Azərbaycan haqqında yalan və uydurma məlumatların artmasına diqqət çəkdi. Son nümunə göz qabağındadır. Erməni futbolçu Henri

Mxitaryan Bakıda UEFA kubokunun final matçına qatılmadı. Halbuki, ona bütün təhlükəsizlik təminatları verilməmişdi. Ancaq erməni lobbisi və Ermənistan hakimiyyəti məsələni elə qoydu ki, guya Mxitaryana Bakıda təhlükə var və təəssüf ki, Qərbdəki bəzi yazarlar erməni lobbisinin yalanına inandılar və dəstək verdilər. Buna baxmayaraq, son illərdə beynəlxalq aləm Azərbaycan həqiqətlərini də eşidir və buna uyğun münasibətlər qururlar. Yəni Azərbaycan müstəqilliyimizin ilk illərində olduğu kimi artıq informasiya blokadasında deyil. Blokada yarılıb, sadəcə təbliğat işini daha da gücləndirməyə ehtiyac var".

Dövlət başçısı sözügedən tədbirdəki çıxışında onu da vurğulayıb ki, bizim qarşımızda bir çox vəzifələr dayanır: "Ən önəmlisi ondan ibarətdir ki, Azərbaycan öz müstəqil siyasətini aparmalıdır. Xalqımız ancaq müstəqillik şəraitində inkişaf edə bilər. Biz əsrlər boyu müstəqillikdən məhrum idik və öz seçiminizi edə bilmirdik. Bu gün biz xoşbəxt ki, müstəqil ölkə kimi, azad xalq kimi yaşayırıq, taleyimiz öz əlimizdədir. Müstəqilliyimizin qorunması, möhkəmlənməsi ən vacib məsələlərdən biridir. 1918-ci ildə qurulmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti cəmi 23 ay yaşadı. Müstəqil Azərbaycan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisidir və onların niyyətlərini biz həyatda təmin etdik, həyata keçirdik. Əminəm ki, müstəqillik yolunda bizim inkişafımız davamlı olacaq, uğurlu olacaq və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədi olacaq!"

Bu, Azərbaycanın dostlarına və düşmənlərinə, müstəqilliyimizə dil və əl uzadanlara yönəlmiş vacib, həmçinin tutarlı mesajdır.

□ Cavid TURAN, "Yeni Müsavat"

MSK seçicilərin sayını dəqiqləşdirdi

Ən yaşlı seçici 125 yaşındadır; ad, soyad və ata adı eyni olan 19 nəfər seçici var

Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq, 2019-cu il yanvar ayının əvvəllərindən etibarən ölkə üzrə vahid seçicilər siyahısının dəqiqləşdirilməsinə başlanılıb. Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) birbaşa rəhbərliyi altında mayın axırına qədər ardıcıl və intensiv şəkildə gerçəkləşdirilən əhatəli proses nəticəsində siyahılar yüksək dəqiqliklə və keyfiyyətlə hazırlanıb.

Bu barədə Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinin "Yeni Müsavat"a verilən məlumatda deyilir. Xəbərdə bildirilir ki, ilkin mərhələdə seçici siyahıları hər bir seçki məntəqəsi üzrə məntəqə seçki komissiyaları tərəfindən dəqiqləşdirilərək fevralın 5-dək dairə seçki komissiyalarına verilib. Dairə seçki komissiyaları isə öz növbəsində seçki dairələri üzrə seçici siyahılarını dəqiqləşdirdikdən sonra əlaqədar qurumlardan daxil olan məlumatlarla bir daha təhlil edərək siyahıları aprelin 5-dək MSK-ya təqdim ediblər. Bundan sonra isə MSK seçicilərin daxil olduğu məlumat bazasını toplayıb, orada olan mümkün təkrar və qeyri-dəqiqlikləri seçicilərin məlumatlarının keyfiyyət və say təhlili üçün xüsusi proqram təminatı vasitəsi ilə bir daha dürüstləşdirərək prosese yekun vurub.

Seçici siyahılarının dəqiqləşdirilməsi Daxili İşlər Nazirliyi və Ədliyyə Nazirliyinin müvafiq orqanları, o cümlədən yerli icra strukturları və bələdiyyə qurumları ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində aparılıb, bu irimiqyaslı işə aşağı seçki komissiyalarının otuz mindən artıq üzvü cəlb olunub. Həyata keçirilən müxtəlif layihələr, habelə MSK-nın qaynar xətləri və internet sahifəsindəki onlayn xidmət dəqiqləşdirmə prosesi ərzində vətəndaşlarımızın ixtiyarında olaraq, görülən işlərin effektivliyinin daha da yüksəldilməsinə mühüm töhfə verib.

Qeyd edək ki, MSK üzvləri və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə mayın 29-da vahid seçici siyahılarının 2019-cu il üzrə yenidən tərtib edilən variantı ilə tanışlıq olub. Komissiyanın İnformasiya mərkəzinin zalında əyani şəkildə keçirilən təqdimat mərasimində diqqətə çatdırılıb ki, seçici siyahılarının yenidən tərtib edilməsi, yoxlanılması və dəqiqləşdirilməsi prosesi fasiləsiz onlayn rejimdə işləyən Dövlət Avtomatlaşdırılmış İnformasiya Sistemi vasitəsilə həyata keçirilib. Sözügedən sistemin yaratdığı yüksək texnoloji və interaktiv məlumat mübadiləsi imkanı siyahıların dəqiqləşdirilməsi və ümumiləşdirilməsi prosesini daha da sürətləndirərək, seçicilər barədə məlumatların toplanması, onların orqanları və qrammatik testdən keçirilməsi, təkrar ehtimalına qarşı oxşar seçici məlumatlarının hərtərəfli təhlil edilməsi, eləcə də seçici siyahılarının keyfiyyətlə hazırlanması və çap edilməsini təmin edib.

Komissiya üzvləri seçici siyahılarının çapı və saxlanması şəraiti ilə tanış olduqdan sonra MSK-nın iclası keçirilib. Məzahir Pənahovun sədrlik etdiyi iclasda 2019-cu il üzrə seçicilərin daimi siyahısının tərtib edilməsi və dəqiqləşdirilməsinin yekunları müzakirə olunub. Komissiya sədri M.Pənahov ilin əvvəlindən mayın sonuna qədər həyata keçirilən irimiqyaslı və əhatəli proses barədə geniş məlumat verib və bütün dəqiqləşdirmə prosesinə yaxından köməklik göstərən Ədliyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi və digər aidiyyəti qurumlara öz təşəkkürünü bildirib.

Iclasda seçici siyahılarının dəqiqləşdirilməsi ilə bağlı fəaliyyətin yekunları müzakirə edilib. Sonra Komissiya 2019-cu il üzrə daimi seçicilər siyahısının tərtib edilməsi və dəqiqləşdirilməsi prosesinin başa çatmış hesab edərək, respublika üzrə seçicilərin daimi siyahısının rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilməklə ictimailəşdirilməsinə qərar verib.

Dəqiqləşdirmə prosesinin sonunda ölkə üzrə vahid seçicilər siyahısına 5212902 seçici daxil edilib ki, onların da 49,17 faizi kişi, 50,83 faizi isə qadınlardır.

MSK sədri qeyd edib ki, ən yaşlı qadın seçici Bərdə rayonunun 94 saylı dairəsində səs verəcək 1894-cü il təvəllüdü Allahverdiyeva Səmərqədri, 125 yaşlı var. Ən yaşlı kişi seçici isə 120 saylı Laçın seçki dairəsindən 107 yaşlı Əhmədov Şahverdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin müdiri Rövzət Qasımov isə məlumat verib ki, Azərbaycanda seçicilərlə bağlı sistemdə ad, soyad və ata adı eyni olan 19 nəfər seçici aşkarlanıb. O qeyd edib ki, yoxlamalar zamanı həmin seçicilərin ayrı-ayrı insanlar olduğu məlum olub və bundan sonra həmin şəxslər yenidən sistemdə saxlanılıb.

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Samir SARI

Beynəlxalq Bankın keçmiş rəhbərinin həyat yoldaşı Zamirə Hacıyeva yenidən dünyanın nüfuzlu nəşrlərinin diqqət mərkəzindədir. Britaniyanın "The Telegraph" nəşri Zamirə Hacıyevanın Londonda misli görünməmiş xərclərinin yeni təfərrüatları haqda yazı dərc edib. Həmin yazı əksər nüfuzlu KİV-də tirajlanıb.

illik 10 min funtdan artıq xərcləmiş müştərilər üçün mükafatlandırma sxemi mövcuddur. Varlı müştərilər üçün hər sərf olunmuş funt müqabilində 3 bal hesablanır. Toplanmış 500 bal loyallıq kartının sahibinə 5 funt qazandırır. Bu sə-

rində təcili pul lazım olub və bu səbəbdən o, 2016-cı ildə təxminən 3 milyon funt sterlinq dəyərində zinet əşyalarını satıb.

Xatırladaq ki, Zamirə Hacıyeva barəsində Böyük Britaniyada pulların yuyulması ilə mübarizə haqqında yeni

London Yüksək Məhkəməsi Böyük Britaniyanın Cinayətkarlıqla mübarizə üzrə milli agentliyinin (National Crime Agency) sorğusu əsasında həmçinin Zamirə Hacıyevaya məxsus olan bəzi əmlaklara həbs qoyub. Bunlar Naysbricdə yerləşən

Zamirə Hacıyeva yenidən dünya KİV-nin gündəmində

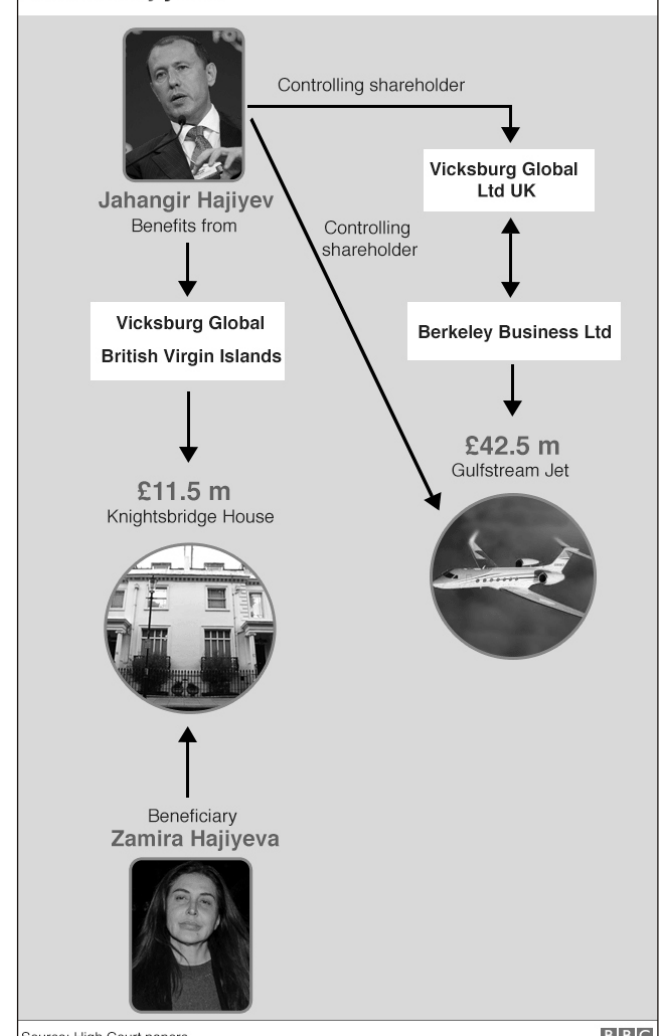
KİV-in əlinə 3 loyallıq kartının və Azərbaycan Beynəlxalq Bankının buraxdığı 35 kredit kartının tranzaksiyaları haqda məlumatlar keçib.

Zamirə Hacıyeva Londonun məşhur "Harrods" univermağında ümumilikdə 16 milyon funt sterlinq xərcləyib. Xərclər arasında "Boucheron" təmtəraqlı zərgərlik əşyalarına xərclənmiş 4 milyon funt sterlinq seçilir. 1,75 milyon funt Hacıyeva saatlar və "Cartier" zərgərlik məmulatları alıb. 1 milyon "Harrods"un oyuncaq satılan bölümündə xərclənib ki, burada hansısa bir alışa 790 min funt verilib. Daha 250 min funt parfümeriya şöbəsində xərclənib. Hacıyeva dəbli dizayner geyim brendlərinə yüz minlərlə funt sterlinq sərf edib. O cümlədən, 131 min 300 - "Dennis Basso"dan paltara, 144 min - "Celine"nin mallarına, 136 min funt - "Fendi"nin məhsullarına, 143 min funt - "Christian Dior" brendinə. Və bütün bunlar cəmi bir dəfə mağa-

bədən, 16 milyon xərcləyərək, Zamirə Hacıyeva 480 min funtluq bonus əldə edə bilərdi. "The Telegraph" xatırladır ki, 55 yaşlı Zamirə Hacıyeva ötən il pulların yuyulmasına qarşı "McMafia" adlı yeni qanun qüvvəyə mindikdən sonra Böyük Britaniyanın Cinayətkarlıqla mübarizə üzrə milli agentliyinin (National Crime Agency) izlənmə obyektinə çevrilib.

Böyük Britaniya hakimiyyəti bilmək istəyir ki, Cahangir və Zamirə Hacıyevlər "Harrods"dan piyada bir neçə dəqiqəlik məsafədə olan 11,5 milyon funtluq evi və 10,5 milyon funtluq qolf-klubu necə alıblar. Ev 2009-cu ildə Britaniya Virjiniya adlarında qeydiyyatdan keçmiş şirkət tərəfindən alınıb. Hazırda ev 15 milyon funt həcmində qiymətləndirilir. Qolf-klub sövdələşməsi isə 2013-cü ildə Hensi adasında qeydiyyatdan keçmiş şirkət tərəfindən bağlanıb, lakin müstəntiqlər hesab edirlər ki, hər iki obyekt Hacıyevaya və onun əri-

Zamira Hajiyeva

Sabiq bankirin arvadının həyat tərzini varlı ingilisləri belə təəccübləndirib

zaya daxil olmaqla alınıb. "Godiva" şokolad satışı mağazaları şəbəkəsində Hacıyeva 30 min funt sterlinqlik şirniyyat alıb. Daha 2400 funt şəraba və spirtli içkilərə sərf olunub.

Zamirə Hacıyeva 2006-2016-cı illərdə donuz ətinə hazırlanmış sendviç alışına 332 min funt sterlinq xərcləyib. Onun xərclər siyahısı genişdir. Diqqətli təftişçilər hesablayıblar ki, Zamirə Hacıyeva "Harrods"da alış-verişin 11 dəfəsində hər dəfə 250 min funt-sterliqdən artıq vəsait xərcləyib.

Bəzi tranzaksiyalar pulların məhz nəyə xərcləndiyini göstərmir. "Harrods"da

nə məxsusdur.

Varlı investorlar üçün nəzərdə tutulmuş Britaniya vizasının alınması məqsədilə Hacıyeva İsveçrə bankındakı 1 milyon funtdan artıq hesab təqdim edib. Böyük Britaniya istiqrazlarına o, 1 milyondan artıq vəsait yatırıb.

Sənədlərdə həmçinin İtaliyanın Sardinia adasındakı 15 milyon funtluq evin, Bakıda 5 milyon funtluq evin və 2 milyon funtluq mənzillə bağlı qeydlər var. Müstəntiqlər güman edirlər ki, Hacıyevlər cütlüyü "Gulfstream G550" təyyarəsinin alışına 33 milyon funt xərcləyib.

Həmçinin bildirilir ki, Zamirə Hacıyevaya günlərin bi-

qanunun tətbiq edildiyi ilk əcnəbi vətəndaşdır. O, Böyük Britaniyanın Cinayətkarlıqla mübarizə üzrə milli agentliyi (National Crime Agency) tərəfindən qanunsuz əldə edilmiş vəsaitlərin leqallaşdırılması ilə mübarizə qanunu çərçivəsində həbs edilmişdi. Z.Hacıyevaya vəsaitlərin mənimsənilməsi ilə bağlı 2 ittiham irəli sürülüb və sonra o, istintaq təcridxanasına salınıb. Lakin sonradan onu 500 min funt sterlinq müqabilində zaminə buraxıblar. Hazırda Z.Hacıyeva Londondakı evində yaşayır, ona şəhəri tərk etmək qadağan olunub və hər gün polisə qeydiyyatdan keçməlidir.

şən qiyməti 15 milyon funt sterlinq olan malikanə, 11 milyon funt sterlinq dəyərində qolf-klub, qiyməti təxminən 50 milyon dollar olan "Gulfstream" təyyarəsi və zinet əşyalardır.

Zamirə Hacıyeva 2018-ci ilin sonunda London məhkəməsində varidatı ilə bağlı sorğu-sual edilib. Xanım Hacıyevaya varidatın mənbəyini açıqlamaq üçün vaxt verilib. Vestminster Magistrates Məhkəməsində keçirilən inzibati iclasda növbəti məhkəmənin 24, 26, 27 və 28 iyun 2019-cu il tarixlərində keçiriləcəyi bildirilib.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Məsəvi"

Bu günlərdə erməni qadının inanclı talış xanımı kimi təqdim edilməsinin təfərrüatı məlum olub. "Yeni Müsavat" xatırladır ki, Qarnik Asatryan ölkəsində "Talışstan Milli Televiziya" layihəsinə Azərbaycan dilini yaxşı bilən şəxs axtarıb tapıb. Bu, Azərbaycan SSR-in əməkdar artisti olan Marieta Vartanyandır. O, İlhamə Cəfərzadə adı ilə talış xanımı kimi təqdim olunur.

gər ölkələrin Azərbaycanı parçalamaq cəhdləri olub. Lakin xalq bu çağırışları qəbul etməyib. Eləcə də talış xalqı Azərbaycanın parçalanmasında maraqlı deyil. Talışlar heç vaxt separatizmə dəstək verməyib,

dən bətr ölkəyə qarşı kampaniya aparırlar: "Sadəcə, adam heyretə gəlir. Elə iş aparırlar ki, bunun adı namərdlikdir, xəyanətdir. Axı sən bu torpaqda böyüməsən, onun suyunu içməsən, çörəyi-

Hakimiyyəti də elə qəbul etmək lazımdır ki, onu verənlər peşman olmasın...

Hüseyinbala SƏLİMOV

"Kabinetlərinizdə mənim portretlərimin əvəzinə ata-babalarımızın şəkillərini asın" - etiraf edirəm ki, şəxsən mən ukraynalı olsaydım, təkcə bu sözlərə görə V.Zelenskiyə səs verərdim.

Amma bu gənc insana şübhə və tərəddüdlə baxanlar, "Bundan da siyasətçi çıxar?" - deyər soruşanlar və onun qələbəsinə siyasi mübarizənin gedişində "acı bir təsadüf" hesab edənlərin də sayı az deyil.

Bəlkə də ona görə ki, bu adamlar siyasi olimpdə daim mafiozları görməyə alışıblar, siyasətçilərin bir qayda olaraq yalan danışdığına, şöhrətpərəst və vəzifəpərəst, acgöz insanlar olduqlarının şahidi olublar. Amma bunun günahı Zelenski kimi gənc siyasətçilərdədir?

Əslində heç Zelenski özü də sadə, trivial, sıradan bir adam deyil. Təəssüf ki, onun da adı çox böyük oliqarxlarla hallanır və etiraf edirik ki, bu, kənar müşahidəçi kimi bizim heç də könlümüzü açmır.

Andiçmə mərasimində demokratik dönmənin iki prezidenti - V.Yuşçenko və təbii ki, sonuncu prezident P.Poroşenko iştirak edirdi.

Düzü, bu məqam bizə çox xoş gəldi, bir prezident digərini beləcə, təbriklərlə əvəz etməlidir. Amma andiçmə mərasimi az qala bitməmiş bir xəbər bizi xeyli məyus etdi. Bildirildi ki, eks-prezident Poroşenkoya cinayət işi açılıbdır.

Bax, buna qətiyyətlə ehtiyac yox idi, çünki belə bir siyasi debüt heç də Ukraynadakı son siyasi olaylara bir orijinallıq gətirmirdi; əksinə, keçmiş sovet məkanında belə olmayanda adamlar təəccüblənirlər. Ona görə də V.Zelenski bunu etməməli idi. Baxın, qonşu Gürcüstanda M.Saakaşvili də hakimiyyəti vermişdi və seçkilərdə uduzduğunu qəbul etmişdi. Amma bu adamı B.İvanişvili hakimiyyəti az qala xalq düşməni elan edib, halbuki hamıya aydındır ki, Bidzina müəllim bununla hansısa bir "ədələti" bərpa etmək haqqında yox, özünün əsas rəqibini neytrallaşdırmaq barədə xəyal qurur və ya planlaşdırır.

Belə "cinayət işləri"nin demək olar, konkret hüquqi nəticələri olmur, onlar sadəcə, rəqiblərin əl-qolunu bağlamaq və əsasən da onları siyasi cəhətdən iflic etmək üçün lazımdır.

Güman edirik ki, P.Poroşenkoya qarşı açılmış cinayət işi də bu qəbildəndir, çünki bu adam bildirmişdi ki, parlament seçkilərində iştirak etmək fikrindədir. Heç şübhəsiz ki, burada pərdə arxasında, kadr arxasında qalan oliqarxların da "haqq-hesabı" var və V.Zelenski yəqin ki, bu qərarı onların diqtəsilə qəbul edibdir.

Amma bütün hallarda çox yanlış, həm də əski sovet məkanı üçün xarakterik qərarlardır. Bu cür qərarların nəticəsidir ki, sovet məkanında heç kim hakimiyyəti vermək istəmir. Əlbəttə ki, bu məkanda da elə siyasətçilər var ki, onlara qarşı cinayət işi açmamaq günahdır, amma ki, hakimiyyəti elə almaq lazımdır ki, onu verənlər peşman olmasın...

Məsələn, V.Zelenski V.Yanukoviçlə bağlı hər hansı bir qərar qəbul etsəydi və yaxud da açıqlama versəydi, bu, bizə daha təbii görünərdi, ən azı ona görə ki, bu adam Ukraynadan milyonlar aparmışdı, bəlkə hakimiyyətdə olduğu illərdə bundan qat-qat ağır əməllərə imza atmışdı...

Amma Yanukoviç yada düşmədi, ola bilsin, həm arxasındakı oliqarxların diqtəsilə, həm də ki, "ən yaxşı rəqib əl-qolu bağlı rəqibdir" məntiqinin diqtəsilə Zelenski Poroşenkodan yapışdı. Əlbəttə, böyük bir hesabla heç nə olmayacaq, sadəcə, azacıq tərənən kimi P.Poroşenkodan dərhal prokurorluğa çağıracaq ki, gəl ifadə ver - bəli, belə oyunları biz çox görmüşük və təəssüf ki, Zelenski və xüsusən də onun arxadaşları da bu cür oyunlarsız keçinə bilmədilər.

O ki qaldı başqa məsələlərə, V.Zelenski hələ işin başlanğıcıdır. Amma düşünürük ki, o, çox məsələləri düzgün dərk edir. Məsələn, onun şərq ukraynalılar barədə dedikləri məntiqli görünür. Biz Ukraynanı az-çox tanıyıraq və bir neçə dəfə bu ölkədə olmuşuq: bəlkə heç bir ölkə bu qədər qabaırçasına Qərbə və Şərqi bölünməyibdir.

Burada dil problemi həqiqətən aktualdır. Düşünürük ki, müvəqqəti olaraq, müəyyən bir dövr üçün kompromis bir qərar qəbul etmək, məsələn, qoşa dil tətbiq etmək, həm Ukrayna, həm də rus dilindən istifadə etmək olardı. Niyə də yox axı? Dünyanın neçə böyük ölkəsində belə praktika var və dəhşətli bir şey də baş verməyibdir.

Bir daha deyirik ki, bunu müvəqqəti dövr üçün, özü də ölkənin əsas siyasi kursunu saxlamaqla, Avropaya inteqrasiya prosesini davam etdirməklə qəbul etmək olardı. Belə bir qərar həm də Şərqi Ukraynanın əhalisinin mühüm hissəsini mərkəzin tərəfinə çəkərdi, - təbii ki, əgər bu adamların əsas problemi həqiqətən də dil problemdirə...

Erməni qadınının hicablı talış kimi təqdim edilməsinə sərt reaksiyalar

İltifat Rəhimzadə: "Talışlar heç vaxt separatizmə dəstək verməyib, verməyəcək"
Tənzilə Rüstəmханlı: "Talış xalqı o cür xəyanətkarların layiqli cavabını həmişə verib və verəcək"
Arzu Nağıyev: "Hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanları bu istiqamətdə mühüm işlər görür"

Marieta 1952-ci ildə Qazaxda doğulmuş Kərimova Marieta Məhərrəm qızıdır. Atası müsəlman kürdü, anası ermənidir. Valideynləri boşandıqda Marieta anası ilə birlikdə İrəvana köçüb. O, İrəvan teatrının inzibatçısı və eyni zamanda daşnak təəssübkeşi Vrej Vartanyanla evlənib. Onların oğlu Armen Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətində işləyir. Göründüyü kimi, nə Marietanın özü, nə də əri talışdır.

Aktrisa M.Vartanyan "Talışstan Milli Televiziyasının" verilişlərinin aparıcısı İlhamə Cəfərzadə rolunu ifa etməyə başlayıb. Aradakı boşluqları doldurmaq üçün Q.Asatryan sədaqətli adamı olan Fəxrəddin Abbaszadəyə müraciət edib və sonuncu Marietanın dindar qadın obrazında ekranlara çıxması əfsanəsini şəxsən özü hazırlayıb, özü səhnə arxasında qalıb. Vartanyana hicab geyindirib onu inanclı talış qadını obrazında tamaşaçıya təqdim etmək ideyasını irəli sürməklə Fəxrəddin Abbaszadə həm İslam mədəniyyətinə, həm talışlara, həm bütövlükdə Azərbaycan xalqına həqarət etmiş olub. Bu məsələdə Zabil Məhərrəmovun da iştirakı var.

İlhamə Cəfərzadə adı altında çıxış edən Marieta Vartanyan eyni zamanda öz adı ilə sosial şəbəkələrdə talış qruplarında müzakirələrə can atır, Azərbaycan dilində şərhlər paylaşır, separatçı əhval-ruhiyyəli şəxslər arasında Ermənistan xüsusi xidmət orqanları üçün yeni qurbanlar axtarır. Lakin onlar unudurlar ki, talışlar hər zaman Azərbaycana bağlı olublar, özlərini toplumdən ayırmayıblar, hər hansı separatçı ideyalara, təşəbbüslərə qoşulmayıblar, burada yaşayan bütün xalqlarla məhriban münasibətdə yaşayırlar. Ümumiyyətlə, talışlar istər din, istərsə mədəni cəhətdən türklərlə birgə olub, Qarabağ-

da, aprel döyüşlərində talış oğulları da şəhid olub, bu gün də düşmən gülləsindən şəhid olan talış əsgərlərimiz var.

O baxımdan erməni aktrisa hicab geyindirib onu efirə çıxarmaq, talış xanımı kimi təqdim etmək gerçək talış analarına, qadınlara təhqirdir. F.Abbaszadə, Z.Məhərrəmov tipli adamlar anlamırlar ki, bununla ilk növbədə zərbcəni elə talışlara vurmuş, onlara pislik eləmiş olurlar. Axı talışlar sizə nə edib?

Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin Lənkəran hərəkatında aparıcı fəallardan olmuş, cənub zonasının hörmətli ziyalısı İltifat Rəhimzadə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, sözügedən erməni qadınla bağlı dərin bilgiləyə malik olmasa da, Ermənistanda belə bir televiziyanın olmasından məlumatlıdır. Onun sözlərinə görə, təqdir olunmalı heç bir hal yoxdur. Keçmiş hərəkatçı qeyd etdi ki, Azərbaycanda müxtəlif millətlər yaşayır: "Tarix boyu Azərbaycana düşmənçilik mövqeyində dayananlar, ölkəni hədəfə alanlar bölücülük yaratmağa, azsaylı xalqların məsələlərini qaldırmağa can atırlar. Təbii ki, harada bir etnos varsa onun problemi da olacaq. Amma ayrı-ayrı adı vətəndaşın problemini milli-etnik səviyyəyə qaldırmaq olmaz. Hüququ pozulursa, vətəndaşın hüququ pozulur. Bu mənada etnik zəmində müzakirələrin əleyhinəyəm".

I.Rəhimzadə hesab edir ki, azsaylı xalqların bir vətəndaş, bir də milli azlıq kimi hüquqları olur: "Dövlət nəzarətində saxlamalıdır ki, bu məsələ bir-birinə qarşı qoyulmasın. Mən Azadlıq hərəkatının aparıcılarından olmuşam, Müsavat Partiyasının Lənkəran təşkilatına 15 il sədrlik etmişəm, hazırda Lənkəranda yaşayıram. Yəni bu prosesləri daha yaxından görürəm. Vaxtilə Rusiya və di-

verməyəcək".

Lənkəranlı ziyalı 1992-ci ilin sentyabrında Elçibəyin imzaladığı sərəncamı xatırladı: "Sərəncam azsaylı xalqlarla bağlı idi və onların mədəni irsini, ədəbiyyatını, folklorunu qorumaq üçün dövlət xeyli işlər gördü, talışlar efirə buraxılırdı. Mən bunların içində olmuşam. Ancaq son dövrlərdə yanaşma fərqlidir. Etnik məsələ dövlətin təhlükəsizlik konsepsiyasına daxil olmalıdır. Dövlət özü maraqlı olmalıdır. Düzdür, prezidentin sərəncamı var ki, talış dili tədris olunsun, amma yerlərdə bu sərəncam həyata keçirilmir. Çünki sərəncamın icrası mexanizminə nəzarət edilmir. Həmçinin etnik xalqların folkloru, mədəni irsi ilə bağlı müəyyən məhdudiyet olanda düşmən bundan istifadə edir. Yerli televiziya da həftədə bir dəfə talış dilində efir verilməsinə nə mane olur? Əksinə, dövlətin özü üçün lazımdır. Bu olmayanda düşmən təxribat aparır, erməni qadını talış kimi efirə çıxarıb, xalqlar arasında ziddiyyət yaradır".

"Azəri-Türk" Qadınlar Birliyinin sədri Tənzilə Rüstəmханlı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycan əleyhinə aparılan kampaniyalardan biri də bölücülük siyasətidir. Onun sözlərinə görə, bu bölgədə yaşayan talışlar azərbaycanlıdır, Azərbaycan vətəndaşlarıdır: "Fəxrəddin Abbaszadə, Ələkrəm Hümətov kimilərin cavabını ilk növbədə elə talış aydınları, o regionun ziyalıları verə bilərlər. Talışlar özləri onu lənətləməlidirlər ki, sənə nə haqqın var bizim adımdan televiziyaya açırsan. Üstəlik, erməni millətindən olan qadını talış kimi təqdim etmək talış qadınlarını təhqir etməkdir. Buna görə özləri onların cavabını versinlər".

T.Rüstəmханlı hesab edir ki, bu gün Avropada yaşayan bəzi azərbaycanlılar erməni-

ni yeməsən. İndi gedib düşmənin "dəyirmanına su tökmək"lə məşğulsan. Dünyada millətine, torpağına xəyanət qədər böyük ayıb yoxdur. Ancaq onlar özlərinə xəyanətkar damğası vururlar".

Müsaibimiz qeyd etdi ki, separatçıların arzuları ürəkli-rində qalacaq: "Talış Muğan Muxtar Respublikası" qurmaq Ələkrəmin xəyallarıdır. O, heç vaxt o günü görməyəcək. Çünki talış xalqı o cür xəyanətkarların layiqli cavabını verib və verəcək. Bütün bunlar əsassız iddialardır, bölücülükdür, qarşınmayan yerdən qan çıxarmaq cəhdləridir. Çünki tarix boyu türk-talış qarşılıqlı olmayıb, olmayacaq da. Biz bir-birimizə qaynayıb-qanışmışıq, qız alıb, qız vermişik. Yəni bu gün belə bir narazılıq yoxdur. Burada yaşayan bütün xalqlar Azərbaycan vətəndaşlarıdır".

Sabiq milli təhlükəsizlik zabiti Arzu Nağıyevin fikrincə, separatizm toxumunun səpilməsində maraqlı qüvvələr istər etnik, istər sub-etnik, istərsə də millətçilik ideyasını rəhbər tutaraq bir sıra cəhdlər ediblər: "Hətta müəyyən muxtariyyət əldə etmək ideyaları da olub. Lakin bunun qarşısı aparılan siyasət, qabaqlayıcı məlumatlar əldə edən orqanların səyi nəticəsində alınıb. Eyni zamanda həmin bölgələrdən olan ziyalı təbəqələrin maarifləndirici təbliğatı çox mühüm əhəmiyyət kəsb edib. Separatçıların liderlərinin həbsi buna bariz sübutdur və "Talışstan TV"-nin erməni xüsusi xidmət orqanları tərəfindən idarə edildiyi ifşa olunub. Nə qədər məkrli planlar olsa da, hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanları ilə birlikdə dövlət və qeyri-hökumət strukturları bu istiqamətdə mühüm işlər görür".

□ **Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"**

???

??

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Qazaxıstanda səfərdədir. Ötən gün Paşinyan Qazaxistanın sabiq prezidenti Nursultan Nazarbayevlə görüşüb. “Sputnik”in məlumatına görə, görüşdə Paşinyan bildirib ki, ikitərəfli iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirmək üçün böyük potensial var. Ermənistan baş naziri iddia edib ki, iki ölkə arasında tarixi əlaqələr, eyni zamanda, iqtisadi sahədə əlaqələrin inkişafı üçün siyasi iradə mövcuddur.

lıq edir. KTMT ötən il Qazaxıstan paytaxtı Nursultanda keçirilən toplantısında Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev baş katibin Ermənistanından olmasına etiraz edib. Onun bu etirazını Belarus prezidenti Aleksandr Lukaşenko dəstəkləyib.

Bu məlumat Azərbaycanda da ciddi maraq doğurub. Doğrudur, bu təşkilatda söz sahibi olan Rusiya Qazaxıstan və Belarusun təkliflərini ertələyib. Ancaq həm

rir. M.Seksembayev xəbərdarlıq edib ki, bu istiqamətdə bilərəkdən fəaliyyət göstərənler, milli ədavət yaymaq və iğtişaş yaratmaq maddələri üzrə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunacaq. Yerli polis isə bildirib ki, hadisə ilə bağlı qətl, xuliqanlıq maddələri üzrə cinayət işi açılıb. Erməni tərəfi də baş verənlərə münasibət bildirərək Qazaxıstan hökuməti ilə əməkdaşlıq etdiklərini bildirib. Ermənistan rəsmiləri hadisənin milli münaqişəyə çevril-

sıradan protokol görüşü olub: “Bildiyiniz kimi, bu il Avrasiya İqtisadi Şurasını quruluş anlaşımasının imzalanmasının 5 ili və Avrasiya İntegrasiya fikrinin Nazarbayev tərəfindən irəli sürməsinin 25 ili tamam olur. Paşinyan da bu çərçivədə keçiriləcək tədbirlərdə iştirak üçün Nursultana gedib. Paşinyan həm prezident Tokayevlə, həm də Nursultan Nazarbayevlə görüşüb. Yəni o qədər də ciddi bir siyasi hadisə deyil”.

Paşinyanın Qazaxıstanla dost olmaq istəyinin arxasındakı hədəf

Toğrul İsmayıl: “Qazaxıstanın Azərbaycanla münasibətləri Ermənistanla müqayisə olunacaq səviyyədə deyil”

Paşinyanı salamlayan Nazarbayev də ikitərəfli iqtisadi-ticarəti əlaqələrin əhəmiyyətini vurğulayıb. “Qazaxıstan və Ermənistan arasında xoş münasibətlər olub. Qazaxıstandakı erməni diasporu ölkələrimiz arasında körpü rolunu oynayır” - deyib.

Qeyd edək ki, mayın 29-da Qazaxıstanda keçiriləcək Avrasiya İqtisadi Şurasının toplantısında iştirak etmək üçün bu ölkəyə işgüzar səfərə gələn Ermənistan baş naziri Nursultan Nazarbayevlə yanaşı, ölkə prezidenti Qasım-Comert Tokayevlə də görüşüb.

Ermənistan mediasında tirajlanan bu yazı Azərbaycanda da diqqət doğurub. Çünki Qazaxıstan Azərbaycanla dost-qardaş ölkədir. Üstəlik Nazarbayev prezident olduğu uzun illər ərzində Qarabağ münaqişəsinin həllində Azərbaycanı dəstəkləyib. Paşinyan Ermənistanın baş naziri seçildikdən sonra Qazaxıstanla əlaqələri inkişaf etdirməyə çalışır. Çünki Qazaxıstan həm Avrasiya İqtisadi Birliyinin aparıcı ölkələrindən biri, söz sahibidir, həm də keçmiş ittifaq ölkəsi və türk-müsləman respublikası kimi Qazaxıstanla yaxşı əlaqələr Ermənistan üçün hava-su kimi lazımdır.

Ötən ilin sentyabr və noyabr aylarında da Paşinyan Qazaxıstanda işgüzar səfərdə olub. Yeri gəlmişkən, Qazaxıstan və Ermənistan Avrasiya İqtisadi Şurası ilə yanaşı Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) və MDB çərçivəsində əməkdaş-

ötən ilki etiraz, həm də aprel müharibəsindən sonra Nazarbayevin Azərbaycanı dəstəkləyən mövqeyi Azərbaycanda böyük rəğbət doğurmaqla yanaşı, Ermənistanda məyusluq yaratmışdı. Görünür, indi Paşinyanın hakimiyyətə gəldəndən sonra etdiyi jestlərin əsl səbəbi də budur.

Qeyd edək ki, Qazaxıstan və Ermənistan arasında ciddi soyuqluğa səbəb olan hadisə bu ilin yanvarında etnik zəmində baş verən gərginlik olub. Belə ki, yanvar 1-nə keçən gecə Qazaxıstanın Karaqanda şəhərindəki ermənilərə məxsus olan “Drevniy Rim” restoranında qətl hadisəsi baş verib. Hadisə “Drevniy Rim” restoranında ermənilərlə qazaxlar arasında mübahisənin dava-dalaşa çevrilməsi ilə başlayıb. Kütləvi davada 23 yaşlı qazax genci öldürülüb.

Kütləvi davanın iştirakçısı olan Qururyan hadisədən sonra Rusiyaya qaçıb və onun barəsində dövlətlərarası axtarış elan edilib. Daha sonra Ermənistan vətəndaşı Narek Qururyan Rusiyada saxlanılıb. Eyni zamanda Qazaxıstanda hadisə ilə əlaqədar olaraq 11 nəfər saxlanılıb. Ancaq bu hadisə tezliklə böyüyərək kütləvi etirazlara çevrilib. Həmin vaxt Karaqanda vilayətinin prokuroru Marat Seksembayev bildirmişdi ki, hadisənin etnik zəmində baş verməsi ilə bağlı informasiyaları doğru deyil. Beyanatda vurğulanı ki, ayrı-ayrı adamlar ölkədə iğtişaş yaratmağa cəhd göstə-

məsində maraqlı olmadıqlarını bildirib. Ancaq bu hadisə Qazaxıstanda tərribat cəhdi və etnik münaqişə yaratmaq kimi qiymətləndirilib.

Bütün bunların fonunda iki tərəf arasında görüşün və isti mesajların verilməsi bir tərəfdən adi diplomatik etiket kimi görünərsə də, bəzi şərhçilərə görə, bu, Ermənistanın Qazaxıstanla yaxınlaşmaq cəhdidir.

Mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”-a açıqlama verən Avrasiya üzrə ekspert, professor Toğrul İsmayıl deyir ki, hər nə qədər əlaqələrin inkişafından danışılsa da, hazırda Ermənistan və Qazaxıstan arasında ticarət və iqtisadi əlaqələr də ticarət və iqtisadi əlaqələr aşağı səviyyədədir. Paşinyanın Qazaxıstanla Avrasiya İqtisadi Şurasının yubiley toplantılarında iştirak məqsədi ilə getdiyini xatırladan ekspert deyir ki, bu çərçivədə görüş

T.İsmayıl deyir ki, Paşinyanın görüşləri sıradan diplomatik çərçivədə həyata keçirilir, bundan narahət olmağa dəyməz: “Düzdür Qazaxıstan Azərbaycan və Türkiyə ilə müttəfiqdir, amma unutmaq olmaz ki, Qazaxıstan həm də Avrasiya İqtisadi Şurası və KTMT-da birgə təmsil olunur. Amma xatırladım ki, hətta o zaman Nazarbayev Ermənistanın Avrasiya İqtisadi Şurasına qəbul edilməsinə qarşı çıxıb. Hətta bu zaman Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal etdiyini xatırladıb. Ancaq sonda Rusiyanın dediyi oldu. Bu cür görüşlər sadəcə, diplomatik qaydalar çərçivəsində keçirilib. Ancaq şübhəsiz ki, Qazaxıstanın Azərbaycanla münasibətləri Ermənistanla müqayisə olunacaq səviyyədə deyil, daha güclüdür”.

□ **Kənan Rövşənoğlu,**
“Yeni Müsavat”

ATƏT-in Minsk Qrupunun ABŞ, Rusiya və Fransadan olan həmsədrləri regionda səfərdədir. Təəssüf ki, bu səfər də Qarabağ məsələsinin sülh yolu ilə həllində dönüş yarıda bilməyəcək. Fakt budur ki, ilin 5 ayı yekunlaşmaq üzrə olsa da, 2019-a bəslənən ümidlər, nikbin gözləntilər hələ ki özünü doğrultmur. "Qarabağ yükü" köhnə yerində qalmaqda davam edir. Hərçənd rəsmi Bakı sülh danışıqlarının potensialına inamını tam itirməyib.

Şuşada yallı getdi. Belə bir ritorika fonunda aparılan danışıqlar əlbəttə ki, sülhə töhfə verə bilməz və yalnız müharibəyə aparır. Demək ki, xalqları sülhə deyil, müharibəyə hazırlamaq lazımdır.

Azərbaycan xalqı, onun ordusu onsuz da buna çox-

büdcəsi Ermənistanın dövlət büdcəsindən artıqdır. Bu, o deməkdir ki, Azərbaycan ordusu müharibəyə hazırdır. Yeni sülh danışıqları nəticə vermədikdə, Azərbaycan müharibə yolunu seçə bilər", - deyə Kremlə yaxın politoloq əlavə edib.

Azərbaycanın tək yolu: danışıqlar müharibəyə aparır - kritik gəlişmə

Havaların hərərəti ilə birgə müharibə riski də artır; Kremlə yaxın politoloqdan savaş xəbərdarlığı gəldi: "Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın dövlət büdcəsindən artıqdır, bu, o deməkdir ki..."; Rusiya müdafiə nazirinin müşaviri isə "ABŞ Rusiyayı dağıtmaq üçün Qarabağdan istifadə edə bilər" deyir...

"Azərbaycan Ermənistanın yeni rəhbərliyindən Qarabağ münaqişəsinin tez bir zamanda nizamlanması üçün məsuliyyətli addımlar gözləyir". Bu fikri xarici işlər naziri Elmar Məmmədov "Nezavisimaya qazeta"dakı məqaləsində yazıb. Məqalədə qeyd olunur ki, Azərbaycanın mövqeyi ondan ibarətdir ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrası yolu ilə ölkənin suverenliyi və sərhədləri beynəlxalq səviyyədə tanınır.

"Bu, Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icmalarının dinc və təhlükəsizlik mövcudluğunu təmin etməyə imkan verəcək. Sülh, çiçəklənmə və əməkdaşlıq şəraitində hər iki icma bölgənin cari və gələcək məsələlərini birgə həll edə biləcək. Bu, Ermənistanla Azərbaycan arasında mehriban qonşuluq münasibətlərinin, eləcə də regionda sülhün və təhlükəsizliyin bərqərar olunması üçün əsas verəcək" - nazir qeyd edib və əlavə edib ki, münaqişənin qısa zamanda həlli üçün ciddi işlər görülməli və bununla da danışıqların imitasiyasına yox, real danışıqlar prosesinə start verilməli.

Ancaq Azərbaycan XİN başçısının bu sözləri əslində daha çox arzu-istək janrındadır. Çünki işğalçı Ermənistanın yeni, "əli azərbaycanlıların qanına bulaşmayan" rəhbərliyi də konstruktiv danışıqlara, böyük sülh anlaşmasına hazır görünür. Hətta sələflərindən bəzən daha radikal mövqə sərgiləyir. Status-kvonu, yeni işğal rejimini süni surətdə uzatmağa və vaxt udmağa çalışır. Sülh danışıqlarının imitasiyası ilə məşğul olur. Ermənistanın xarici işlər naziri Zohrab Mnatsakanyanın son açıqlaması da bu qəbildən sayıla bilər.

"Moskva və Vyanada Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə baş tutmuş görüşlərdə əldə edilmiş anlaşmaların bəzi nəticələrini yaxında gös-

tərə biləcəyik" - Mnatsakanyan deyib. Nazir bir sıra məsələlərin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri ilə müzakirə edildiyini bildirib: "Bundan sonra daha əhatəli nəticə göstərə biləcəyik, çünki bu mərhələdə əldə edilmiş anlaşmaların yerinə yetirilməsinə yönəlmiş proses davam edir".

Xatırladaq ki, Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları bu ilin yanvarında reallaşan Paris görüşündə xalqları sülhə hazırlamağın zəruriliyi haqda razılığa gəlmişdi. Lakin çox keçmədi, bu şifahi anlaşma unuduldu, çünki rəsmi İrəvan daha çox daxili auditoriyaya ünvanlı "bir qarış torpaq da qaytarıla bilməz" sərəm yanaşmasına kökləndi. Özü də bunu erməni rəsmiləri işğal altındaki torpaqlarımıza gedərək, oradan bəyan elədilər. Müdafiə naziri David Tonoyan isə Azərbaycanı yeni ərazi işğalı ilə hədələdi. Ardınca baş nazir Nikol Paşinyan bəyan elədi ki, "Tonoyan onun sözünü deyib, başqa cür danışıq deyildi, onu işdən çıxarardı".

Bu mövqə dəyişməz qalır. Üstəgəl, Paşinyan Xankəndində nümayişkarə şəkildə, ilk dəfə Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının toplantısını keçirdi. Şuşanın işğal günü

dan hazırdır - həm də zəfər savaşına. Çünki ərazisi işğal altında olan bizim. Bu üstün potensialı əcnəbi siyasi və hərbi ekspertlər də etiraf edirlər.

"Azərbaycanın 20 faiz ərazisi işğal olunub, 1 milyondan çox qaçqın və məcburi köçkünün var. Müharibənin dayandırılması üçün 1994-cü ildə atəşkəs elan edilib. Ermənistan Dağlıq Qarabağdan əlavə 7 rayona nəzarəti həyata keçirir. O ərazilərdən azərbaycanlılar çıxarılıb". Bunu Bakıda keçirilən "Azərbaycan Avropa məkanında" adlı konfransda Moskvadakı Siyasi Araşdırma İnstitutunun direktoru, Kremlə yaxın tanınmış politoloq **Sergey Markov** deyib (Report).

"Bundan əlavə, qeyd etməliyəm ki, 1992-ci ildə Xocalıda faciə törədilib, yüzlərlə insan həyatını itirib. Avropa Parlamenti və digər beynəlxalq təşkilatlar qətnamələr qəbul ediblər. Həmin sənədlərdə Dağlıq Qarabağın Azərbaycan ərazisi olduğu qeyd olunub", - deyə, o bildirib.

S.Markov vurğulayıb ki, münaqişənin həlli ilə bağlı ölkələr arasında danışıqlar aparılır: **"Bunun üçün ATƏT-in Minsk Qrupu yaradılıb. Azərbaycanın hərbi**

Bu arada Amerikanın "Rand Corporation" analitik şirkətinin Rusiyayı necə dağıdıb zəiflətmək barədə yayılan hesabatına Rusiya müdafiə nazirinin müşaviri Andrey İlnitski maraqlı şərh verib. İlnitski hesab edir ki, Vaşinqton Şimali Qafqazı "hərəkətə keçmək üçün nöqtə" kimi görmür, amma Azərbaycan və Ermənistan arasındakı Qarabağ münaqişədən istifadə edə bilər. O iddia edib ki, hesabatın mətninə əsasən Azərbaycan hökumət Qərbin mövqeyini qəbul edəcək. İlnitski hazırda ABŞ-ın ən böyük səfirliklərindən birinin Ermənistanda yerləşdiyini də qeyd edib...

Qarabağla bağlı ABŞ və Rusiyanın fərqli maraqlar güddüyü şübhə doğurmur. Hər iki güc mərkəzi bu münaqişəyə ən əvvəl digərini regiondan sıxışdırıb çıxarmaq və orada möhkəmlənmək vəsiyyəti kimi baxır. Biri - ABŞ onu tezliklə hansısa formada həll etməklə, digəri - Rusiya isə əksinə, onu "dondurulmuş" vəziyyətdə saxlamaqla. Bu rəqabətin nə ilə bitəcəyi hələlik bəlli deyil. Bir şey dəqiqdir ki, havaların hərərəti ilə birgə Qarabağ münaqişəsi zonasında müharibə riski də artır...

□ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

Qəbri tüstülənən yəhudi milli qəhrəmanımız

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Rusiyalı məşhur telejurnalist Vladimir Pozner yenə də sərəməyib; Azərbaycanın, azərbaycanlıların "bostanı"na daş atıb. Onu digər tanınmış rusiyalı teleaparıcı-şarlatan, Azərbaycana qarşı nifrət dağarcığı Vladimir Solovyev kimi haradasa ciddi-yə almamaq da olardı, əgər "genetik material" yəhudi olmasaydı.

Keçən ay Pozner müsəlman Şərqişində ilk demokratik cümhuriyyət qurmuş, qadınlara ABŞ-dan da tez sərəvermə hüququ vermiş Azərbaycan xalqını demokratiyaya layiq bilməmişdi. Bu günlərdə isə o, İrəvanda səfərdə olub və verdiyi müsahibədə özünün iç üzünü bir az da açaraq, Ermənistan və ermənilərə böyük rəğbət bəslədiyini, erməniləri çox ağıllı saydığını söyləyib.

Sitat: "Təəssüf ki, Dağlıq Qarabağda olmadım. Böyük məmnuniyyətlə Qarabağa gedərdim, amma vaxt tapa bilmədim. Gedib öz mövqeyimi ifadə etmək istəyirdim ki, hər kəs, o cümlədən azərbaycanlılar mənim ürəyimin o tərəfdə yox, bu tərəfdə (ermənilərin yanında - Z.S.) olduğunu başa düşsün".

Sən demə, Pozneri "ermənilərin ən qəliz şəraitlərdə öz mövcudluqlarını saxlaması" da valeh edibmiş. Üstəgəl, o, Qarabağa qanunsuz səfərindən sonra Azərbaycanın "qara siyahısı"na düşməkdən əsla narahat olmadığını bildirib, "Bu, mənə təbessüm yaradır, hansı "qara siyahı", mən yəne gecələr rahat yatacağam", - deyə kinayəli şəkildə, Azərbaycan dövlətinə sayğısız tərzdə əlavə edib.

Niyə də narahat olsun ki, əgər o, Ermənistanın işğal ortağı və hərbi-siyasi sponsoru olan Rusiyanın vətəndaşdır. Yadıma gəlir, 2 il öncə yəhudi blogger Aleksandr Lapşin Belarusdan Azərbaycana ekstradisiya edilərkən Rusiya dövləti, onun XİN-i, Lavrov-Zaxarova cütlüyü necə şivən qoparmışdı. Odu ki, Pozner təlaşlanmaya bilər. İşğal altındaki Dağlıq Qarabağa getsəydi belə, Moskva onu bizzə təhvil verməyəcəkdi.

Bunlar öz yerində. Ötə yandan, erməni ağıllı millət sayanın özünün ağılına şübhə var. Xub. Ermənilər çox hiyləgər, məkrli, çöreyi dizi üstündə olan, etibarsız, nankor, satqındırlar, böyük güclərin əlində maşa və agent olmağı xoşlayırlar. Ancaq onları ağıllı saymaq?..

Bu, haradasa şizofreniklikdir. Çünki ağıllı millət öz əsas qonşuları ilə əslər boyu ədavət, torpaq davası aparıb özünü zəlif günə qoymaz. Öz ölkəsini başqa dövlətin vassalına çevirməz, köləlikdən zövq almaz, bütün digər xalqları qovub dünyada yeganə monoetnik dövlətə çevirməz, özünə tarix uydurmaz. Nəhayət, qonşu millətin halal adlarını, yeməklərini, musiqisini belə oğurlayıb öz adına çıxılmaz. Lapşinlər, poznerlər bunları bilmir bəyem?

Nə yaxşı ki, başdan xarabə yox, ağıllı yəhudilərin hamısının simpatiyası Azərbaycana, azərbaycanlılardır. Əks halda, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, Bakı yəhudisi Albert Aqarunov torpaqlarımız uğrunda, Şuşa uğrunda yox, xəstə "miatsum" ideyası uğrunda həlak olardı. Amma erməni tərəfdə birçə yəhudi də vuruşmayıb. Pozner bunları da bilmirsə, bilsin və aqah olsun. Heç olmasa, soydaşı Albertdən utansın, qəbri bu dəqiqə tüstülənən milli qəhrəmanımızın ruhunu incitməsin...

Sözü ona gətiririk ki, təmiz yəhudinin erməniyə sevgisi, simpatiyası mümkün deyil, məntiqdən kənarıdır. Pozner özünü musəvi sanırsa, onu da bilməlidir ki, Ermənistan həm də azsaylı yəhudilərin sıxışdırılması hesabına monoetnik dövlətə çevrilib. Yox, bunu bilə-bilə yenə erməniyə hüsn-rəğbət bəsləyirsə, demək ki, qanı qatışıqdır. Vaxtilə Bakıda doğulan, çöreyimizi yeyib suyumuzu içən, şahmat üzrə dünya çempionu olduqdan sonra isə yediyi qaba tüpürən erməni-yəhudi qarışığı Qari Kasparov kimi.

Ya da ola bilsin, o, yaxşı vurandır, erməni konyakının vurğunudur. Və yaxud akademik Saxarov kimi arvadı ermənidir. Nə biləsən. Ağıla başqa urvatlı versiya gəlmir...

P.S. Pozner illər öncə Bakıda səfərdə olmuşdu. O vaxt bu sətirlərin müəllifi də daxil, azərbaycanlı jurnalistlərlə görüş keçirdi. Açıq, o zaman bizdə onun haqqında çox pozitiv, kreativ təəssüratı yaranmışdı. Yanılmışıq. Xocalı soyqırımına imza atmış və buna görə hətta fəxr hissi keçirən bir milləti ağıllı sayan Poznerin indi ağıl-dərrəkəsi bir yana, artıq insanlığı da şübhə altındadır...

Əli Kərimlinin partiyasında kütləvi istefalar

AXCP sədri ilə bağlı ilginç faktlar üzə çıxdı

AXCP sədri Əli Kərimlinin başı dərdədir. Partiyasında onu tərək edənlərin sayı getdikcə artmaqdadır. Son bir ayda 100-ə yaxın AXCP fəalının qurumdakı idarəçiliyə, fəaliyyətdəki uğursuzluqlara etiraz əlaməti olaraq partiyayı tərək etdiyi yönündə xəbərlər yayılıb.

Proseslərə don geyindirmək üçün isə Kərimli maraqlı taktikaya əl atıb; AXCP-yə yeni üzvlərin qəbul olunduğu barədə xəbərlər tirajlayır. AXCP funksionerlərinin əksəriyyətinin son bir həftədə paylaşıqları statusların əhəmiyyətli hissəsi təşkilata təzə üzvlərin gəldiyinə dairdir.

AXCP sədri, onun müavinləri və fəal partiya üzvləri zaman-zaman verdikləri açıqlamalarda təşkilatın üzvlərinin sayını şişirdiblər. Qurumdan qopmalar baş qaldıran kimi bu cür xəbərlər dövrüyyəyə buraxılır.

AXCP-də bu cür halların son illərdə tez-tez baş verməsinin səbəbi isə nəticəsiz mübarizə, uğursuzluq, AXCP sədrinin insanları üzərindən siyasi bazarlığa gətirməsi, özü lüks həyat yaşadığı halda, tərəfdarlarının taleyinə biganə yanaşmasıdır. Partiyasından qopmaların davam edəcəyini gören Kərimlinin yeni üzvlərin qəbulu barədə dezinformasiyaları özünə yaxın mətbuat orqanları və sosial şəbəkələr vasitəsilə cəmiyyətə yeritməyə cəhd etdiyi bildirilir.

Digər bir məlumat isə ondan ibarətdir ki, partiya daxilində Əli Kərimliyə qarşı "üsyancılar" formalaşmış. Bir qisim partiyadan getməyə deyil, yarıtmaz idarəçiliyə qarşı çıxıb, açıq etirazlar etməyə hazırlaşır. Bu qüvvələr AXCP liderinin uğur qazanacağına olan inamlarının itdiyini açıq şəkildə bəyan ediblər.

Hətta partiyanın son iclaslarından birində AXCP liderinin indiyə qədər üzvləşmədiyi təpkinə partiya daxilindən aldığı barədə xəbərlər yayılıb. Gizli məkanların birində keçirilən həmin iclasda Kərimlinin üzvlər qarşısında şərt qoyduğu, onları sərt mövqə sərgilməyə və həbsdən belə qorxmamağa, rəqiblərə söyüş-təhqirlə də cavab verməyə çağırdığı qeyd olunur. Həbslərin onların xeyrinə olduğunu deyən AXCP rəhbərinə sərt etirazın bundan sonra baş qaldırıldığı deyilir. Etirazçıların həbslərin onların deyil, sədrlərinin xeyrinə olduğunu dilə gətirdikləri və Kərimlinin bundan əsəbləşərək həmin şəxsləri partiyadan qovmaq-la hədələndiyi bildirilir. Ömürlərini AXCP yolunda qoyan şəxslərin üzərindən bir saniyədə Kərimlinin xətt çəkəməsi yaranan problemləri daha da dərinləşdirib. Partiyada baş verən qopmaların bu iclasdan qaynaqlandığı ehtimal edilir. Mövcud vəziyyətdən qurtulmaq üçün AXCP sədrinin baş sındıracağı, önleyici tədbirlər gördüyü qeyd edilir.

Təşkilat daxilindən sızan məlumata görə, faktiki olaraq AXCP liderinin partiyasından daha çox siyasi məhbusun olmasında maraqlı olduğunu gizlətməyib. Bununla o, həm xaricdən "siyasi məhbusların müdafiəsi" adı altında pullar alır, həm də daxilə "ana müxalifət", iqtidara qarşı ən dirənəşli təşkilat olduğu görüntüsünü yaratmağa çalışır.

AXCP sədrinin siyasətdə olduğu dövrlərdə hər zaman istifadə etdiyi ənənəvi üsula əl atacağı da dolaşan söz-söhbətlər sırasında. Onun partiyayı tərək edənlərə "satqın" damğası vuracağı şübhə edilmir. Onun partiya daxilində baş verənlərin son dərəcə gizlədilməsi üçün xüsusi tapşırıq verdiyi vurğulanır. Amma necə deyirlər, "cüdani çuvalda gizlətmək olmaz".

Kərimlinin "b" planına görə, partiyadakı istefalar və narazılıqlar ictimailəşsə, Kərimliyə yaxın mətbu orqanlarda, eləcə də, sosial şəbəkələrdə "AXCP-yə çoxsaylı insanlar üzv olur" tipində təbliğat əsas prioritetə çevriləcək. Faktları isə gizlətmək mümkün deyil...

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

AXH-də İsgəndər Həmidovun yerinə başqa şəxs dönəm sədri seçilib

"Onun vətənə dönüş tarixini müəyyən etmək mümkün deyil"

Azərbaycan Xalq Hərəkatının İdarə Heyətinin üzvü, sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov mayın 26-da İstanbulda ürəyindən əməliyyat olunub. Sabiq nazirin qardaş ölkəyə gedişindən 10 gün keçir. Gedişindən indiyə qədər onunla əlaqə saxlamaq mümkün olmayıb. Maraqlıdır ki, İsgəndər Həmidovun konkret hansı klinikada müalicə və əməliyyat olunduğu barədə də heç bir informasiya verilmir. İsgəndər Həmidovun əməliyyat olunması onun ölkəni AXH üzvlərinə qarşı başlayan həbslərə görə ölkəni tərək etdiyi barədə yayılan fikirlərin isə əsaslı olmadığını təsdiqləmiş oldu.

AXH-nin yeni dönəm sədri Ağasif Şakiroğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, İ.Həmidovun müalicəni bitirib vətənə dönüş tarixini müəyyən etmək mümkün deyil: "Bu nə bizim, nə də özünün istəyi ilə bağlı məsələ deyil. Bu məsələdə həkimlərdən çox şey asılıdır. Nə zaman həkimlər artıq müayinə və müalicənin bitdiyini desələr, müayinə və müalicə nə zaman bitmə o zaman da geri dönəcək. Həkimlərlə etdiyim telefon söhbətlərindən mən belə başa düşdüm ki, müayinə və müalicə əməliyyatından sonra mütləqdir və minimum daha 40-45 gün həkim nəzarətində qalmalıdır. Mütəmadi olaraq İsgəndər bəylə maraqlanıram. O, hazırda Türkiyənin İstanbul şəhərindədir. Müayinə olunaraq mayın 26-da əməliyyat olunub. Səhhəti qənaətbəxşdir. Həkim-

lə sağlığı üçün artıq təhlükə olmadığını bildirirlər. Türkiyəyə ilk gətdiyi gün və ondan sonra da danışdığımız olub. AXH-yə qarşı başlanan təzyiqlərdən sarsıntı keçirmişdi. Müalicəsini yarımqı qoyub geri dönmək istəyirdi. Qarşısını zorla ala bildik. Proseslər barədə narahatlığını ifadə etdi. Əməliyyata hazırlaşdığı vaxt bu ona çox pis təsir etmişdi".

A.Şakiroğlu onu da məlumat verdi ki, AXH-nin dönəm sədri dəyişib: "25 mayda Fuad Əliyevin ABŞ-a səfərə getməsi səbəbindən onun dönəm sədriyinə 5 gün tez son verildi və yaranmış mürəkkəb şəraitlə bağlı İdarə Heyəti ümumi razılığa gətirdi. Yeni dönəm sədri 25 may-1 iyul aralığı üçün müəyyən edilmiş bəndəniz dönəm sədri olaraq fəaliyyətə başladı. Əslində əlifba sırası ilə dönəm sədri olmaq növbəsi İsgəndər Həmidovda idi. Lakin onun ölkədə olmaması, səhhətindəki problemlər dönəm sədri olaraq

üçün İsgəndər Həmidovla şəxsən əlaqə saxlaya bilməyiblər.

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, İsgəndər Həmidovun şəxsən özü ilə əlaqə saxlaya bilməyib. Amma yaxınları ilə əlaqə saxlayıb onunla maraqlanıb: "Mənim məlumatıma görə, hazırda İsgəndər Həmidov Türkiyədə müalicə alır".

VIP sədri Əli Əliyev bildirdi ki, İsgəndər Həmidov xaricə gətirdiyi üçün onunla əlaqə saxlamaq haqqında düşünməyib: "Sizin qəzetiniz vasitəsilə keçmiş olsun deyirəm, şəfa diləyirəm. Yastığı yüngül olsun".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə bildirdi ki, artıq xeyli müddətdir İsgəndər Həmidovla əlaqəsi yoxdur: "Müalicəyə gətirdiyi deyildiyi zamandan bu yana isə ümumiyyətlə əlaqə saxlamaq mümkün deyil. İsgəndər bəy barədə səhih və operativ məlumat almaq imkanlarım məhduddur.

Ancaq istənilən halda buradan sizin vasitəsilə keçmiş olsun deyir, uca Allahdan şəfa diləyirəm. Ümid edirəm ki, İsgəndər Həmidov müalicəsini tezliklə bitirib, vətəninə, ailəsinə qovuşar. Mən hər zaman bəyan etmişəm və bir daha bəyan edirəm ki, biz siyasi münasibətlərin şəxsi, insani münasibətlərə sirayət etməsinin tərəfdarı deyilik. Siyasi rəqəbat bizləri bir-birimizə rəqib etməkdir, düşmən yox. Siyasi ritorikani və münasibətləri sivilləşdirmək lazımdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

AXCP-nin Cümhuriyyət Günündə yaratdığı gərginlik

Əli Kərimlinin tədbirə vaxtında gəlməməsi cəbhəçiləri hiddətləndirib

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 101 illiyi ilə bağlı 28 mayda ölkə müxalifəti müxtəlif saatlarda istiqlalimizin banisi Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin Novxanıdakı abidəsi önündə yürüş-mitinq keçiriblər. Səhərdən axşama qədər ziyarət davam edib.

İlk olaraq, səhər saat 10:00-da Qarabağ Komitəsi abidənin önünə ziyarət təşkil edərək, ekil qoyub. Saat 12:00-da Müsavat Partiyası Rəsulzadəni anıb. Yürüşdə yüzlərlə partiya fəali iştirak edib. Tədbirin sonunda asayış keşikçiləri ilə qarşıdurma

yaşanıb və nəticədə 4 müsavətçi saxlanılıb. Onlar saatlar sonra azadlığa buraxılıblar.

Ümid partiyası fərqli şəkildə Cümhuriyyət Gününü qeyd edib. Partiya rəhbərliyi İstiqlaliyyət küçəsində 28 mayın şərəfinə qoyulan İstiqlal abidəsini önünə gedərək, xatirə fotosu çəkdirərək, ziyarətini gerçəkləşdiriblər.

REAL partiyası isə tam fərqli bir taktika seçərək, Cümhuriyyəti anıb. Partiya səhər saat 8:00-dan axşam 20:00-a qədər marafon təşkil edib. Bu müddət ərzində fərdi şəkildə hər kəs Cümhuriyyət Gününə aid istədiyi yerə gedib, çiçək qoyub, bunun da fotosunu çəkib nümayiş etdirib.

Günün sonunda Milli Şuranın (MŞ) Novxanı ziyarəti bu günə layiq olmayan sonluqla nəticələndi. Saat 17:00-a yürüş mitinqi təşkil edilə də, həmin zaman AXCP sədri Əli Kərimli yetişə bilməyib və nəticədə polisler ziyarətçilərə müraciət edərək yolu kəsdiklərini və bu səbəbdən abidə önünə getmələrini xahiş edib. Lakin qurum fəalları Ə.Kərimli gəlmədən getməyəcəklərini bildirdilər. Nəticədə ciddi qarşıdurma yaşanıb. 10-a yaxın iştirakçı saxlanılıb. Onlar Abşeron Rayon Polis İdarəsinə aparılıblar. Bundan sonra yürüş iştirakçıları abidə önünə hərəkət ediblər və orada cəmləşəndən sonra AXCP

sədri meydana daxil olub. Axşam saatlarında saxlanılanlar azadlığa buraxılıblar.

Digər müxalif qurumların ziyarətlərindən fərqli olaraq, MŞ-nin ziyarətində qarşıdurmanın yaşanması sosial şəbəkələrdə ciddi müzakirə doğurub. Ə.Kərimlinin nədən ziyarətə gəcdiyi, MŞ tərəfdarlarının abidə önünə getməyərk polislerle insident girmələri ilə bağlı ən müxtəlif mövqelər səslənir. Əslində gündəmə gəlmək, ölkənin əsas müxalif qurumu olmaq görüntüsü yaratmaq üçün bu cür şounun düzəldiyi bildirilir.

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycandan Xəzər o tayına, özü də suyun dibiylə xətt çəkilməsi ideyası, nəhayət ki, reallaşmağa başlayır. Söhbət neft və ya qaz deyil, fiberoptik kabel xəttindən gedir. Uzun illərdir Xəzərin statusunun müəyyənləşməsi prosesinin yekunlaşmaması bu sahədə irəli sürülən təşəbbüslərin reallaşmasına imkan vermir. Ötən il dənizin statusuna dair ətraf ölkələr arasında əldə olunan razılaşma yenidən Xəzərin o tayına yönəlik layihələrin gündəmə gətirilməsinə səbəb olub. Belə layihələrdən biri də yuxarıda qeyd etdiyimiz, Transxəzər fiberoptik kabel çəkilişidir.

Qeyd edək ki, Xəzər dənizinin dibi ilə Asiyaya fiberoptik kabelin - Trans-Avra-siya Super İnformasiya Magistralının(TASIM) çəkilməsi təşəbbüsü ilə rəsmi Bakı 2008-ci ildən çıxış edib. BMT tərəfindən də dəstəklənsə də, Azərbaycan dövlətinin təşəbbüskarı olduğu layihənin reallaşması mümkün olmayıb. Ötən ildən isə Azərbaycanı beynəlxalq internet şəbəkəsinə bağlayan magistral (backbone) internet provayderi "AzerTelecom" şirkətinin iştirakı Transxəzər magistralı layihəsinin icrası istiqamətində fəaliyyətlərə başlanıb.

Qazaxıstan, Türkmənistan, Özbəkistan və Çin tərəfindən dəstəklənən layihə ilə bağlı bu ilin martında "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qazaxıstan Respublikası Hökuməti arasında Azərbaycan Respublikasının və Qazaxıstan Respublikasının rabitə operatorları tərəfindən Azərbaycan-Qazaxıstan marşrutu üzrə Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik rabitə xətlərinin birgə tikintisi, sahibliyi və istifadəsində müştərək fəaliyyətin təşkili haqqında" dövlətlərarası saziş imzalanıb. Saziş bu ilin aprel ayında Azərbaycan parlamenti tərəfindən ratifikasiya edilib və Prezident İlham Əliyev <http://report.az/persona/ilham-%C9%99lijev/> tərəfindən təsdiq edilib. 17 may tarixində isə sözügedən saziş Qazaxıstan hökuməti tərəfindən də təsdiq edilib.

Sənədə əsasən, Transxəzər magistralının çəkilişi Azərbaycan tərəfdən "Bakcell" şirkətinin törəmə müəssisəsi olan "AzerTelecom" şirkəti, Qazaxıstan tərəfdən isə bu ölkənin telekommunikasiya operatorları olan "Transtelcom" və "KazTransCom" şirkətləri tərəfindən icra ediləcək. Bu məqsədlə iki

Azərbaycan rəqəmsal tranzit mərkəzinə çevrilə bilər

Osman Gündüz: "İndiyədək belə təşəbbüslərin reallaşmasına Rusiya imkan vermirdi"

Osman Gündüz

ölkəni təmsil edən şirkətlər arasında ümumi uzunluğu 380-400 kilometr olacaq Transxəzər magistralının çəkilməsi ilə bağlı artıq Konsorsium təsis edilib, birgə işçi qrupu yaradılıb və tikinti üzrə müştərək müqavilə də imzalanıb.

"AzerTelecom" şirkətinin "Azerbaijan Digital HUB" proqramı çərçivəsində icra edilən Transxəzər magistralı layihəsi Avropa ilə Asiya arasında rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin (Rəqəmsal İpək Yolu) yaradılmasını nəzərdə tutur. Layihənin məqsədi Azərbaycan-Qazaxıstan marşrutu üzrə Avropadan Çinə qədər Azərbaycan və Qazaxıstandan keçəcək rəqəmsal dəhlizin yaradılması və beləliklə Orta Asiya və Çinə internet trafikinin ötürülməsidir.

Təşəbbüskarlar hesab edirlər ki, "Digital HUB" proqramı çərçivəsində icra edilən Transxəzər fiber-optik magistralı layihəsinin ümumilikdə böyük bir regionun fiber-optik kabel infrastrukturunun inkişafında, Qafqaz, Orta Asiya və Cənubi Asiya, eləcə də digər ətraf regionların yüksək sürətli internet bağlantısı və qabaqcıl rəqəmsal xidmətlərlə təmin edilməsində müstəsna rol olacaq. Layihənin icrası, həmçinin Çinin təşəbbüskarı olduğu "Belt and Road Initiative" (BRI) layihəsinə də öz töhfəsini verəcək və Azərbaycanı "Belt and Road Initiative" (BRI) layihəsinin telekommunikasiya dəhlizinə çevirəcək.

Layihənin reallaşması-

na nüfuzlu beynəlxalq konsaltinq və telekommunikasiya şirkətləri olan McKinsey and Company, Detcon, Axiom, DLA Piper, Huawei, PwC kimi şirkətlər də cəlb olunub.

Hesab edilir ki, Azərbaycanın Rəqəmsal Mərkəzi (Digital Hub) çevrilməsi ölkəmizin telekommunikasiya ekosisteminin dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması, internetin Orta və Cənubi Asiya, Yaxın Şərq, eləcə də digər ətraf regionlara verilməsində tranzit ölkə və Rəqəmsal Mərkəz olması deməkdir: "Bu, həmçinin Azərbaycanın Avropa ölkələrindən Çinə qədər olan fiber-optik magistral infrastrukturunu şəbəkəsində mərkəzi mövqə əldə etməsidir. Layihə dünya miqyaslı global rəqəmsal xidmətlər təchizatçıları olan korporasiyaların (Apple, Amazon, Alibaba, Google, Facebook, Netflix və s.) Azərbaycana gəlməsi, ölkəmizin kibernetik təhlükəsizliyinin yüksəldilməsi, yeni iş yerlərinin açılması, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı, Qafqaz, Orta və Cənubi Asiya, Yaxın Şərq və digər ətraf regionlarda yaşayan 1.8 milyard əhəlinin (dünya əhəlisininin 1/4-i) internet və rəqəmsal xidmətlərlə daha yaxşı təmin edilməsi, bu region dövlətlərinə Azərbaycandan müxtəlif rəqəmsal xidmətlərin "Made in Azerbaijan" brendi altında ixrac edilməsinə öz töhfəsini verəcək.

Onu da bildirdik ki, uzunluğu 27 000 km olan Trans-Avra-siya fiber-optik ma-

gistralının Azərbaycan və Qazaxıstan arasındakı denizaltı seqment bu günə qədər tikilmədiyindən bu marşrutda siqnalın ləngiməsi(RTD) baş verir. Bu seqment çəkilsə trafik ən qısa marşrutla Asiya və Avropa arasında Azərbaycandan keçməklə son istifadəçilərə, istehlakçılara çatdırılır.

"Multimedia" İnformasiya Sistemləri Texnologiyaları Mərkəzinin direktoru, Azərbaycan İnternet Forumunun prezidenti Osman Gündüzün "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, layihə global əhəmiyyətə malikdir: "Bu layihə reallaşarsa, Azərbaycan həm İnternet tranzit ölkəsi, həm də dünyaya İnternet satan ölkəyə çevriləcək. Orta Asiyaya, Çinə internet trafiki Azərbaycandan reallaşacaq. Eyni zamanda nəhəng habın qurulmasından sonra dünyanın global şirkətləri də öz serverlərini gətirib Azərbaycanda quraçaqlar. Uzun müddətdir bu sahədə təşəbbüs göstərilən heç bir layihə uğurla başa çatmayıb. TEA, TASİM və sair. İndi isə layihəyə Qazaxıstan və Çindən aktiv dəstək nümayiş olunur. Bu isə layihənin uğurla reallaşması üçün çox mühüm şərtlərdir".

Mərkəz rəhbəri bildirir ki, İndiyədək Xəzərin dibi ilə kabel çəkilişini nəzərdə tutan layihələrə Rusiya tərəfindən maneələr yaradılıb: "Bu, aydın məsələdir ki, Rusiya belə layihələrin inkişafına imkan vermirdi. Amma İndi mühit və şərtlər xeyli dəyişib. Çinin layihəyə dəstək verməsi o deməkdir ki, Rusiya ilə də razılaşmalar olub. Yeni böyük ehtimalla, bu ölkə layihəyə maneçilik yaratmayacaq. Bu baxımdan, yeni layihəni kifayət qədər real hesab etmək olar".

Layihə həm də Azərbaycanda İnternetin keyfiyyətinin yüksəlməsinə, bu sahədə ən müasir texnologiyaların tətbiqinə gətirib çıxaraçaq: "Layihə Azərbaycana böyük vəsaitlərin daxil ol-

masına da şərait yaradaçaq."

"AzerTelecom"dən "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, Xəzərin dibi ilə kabel

çəkilişinin 2022-ci ilin sonlarında başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Layihə dövlətin iştirakı olmadan, tamamilən özəl investisiyalar hesabına həyata keçiriləcək.

□ Dünya SAKIT, "Yeni Müsavat"

Saakaşvili Ukraynaya qayıdır - nələr olacaq?

Politoloq: "Zelenskinin ona dövlət vəzifəsi verəcəyi də istisna deyil..."

Gürcüstanın sabiq prezidenti, Ukraynanın Odessa vilayətinin keçmiş qubernatoru Mixail Saakaşvili Kiyevə geri qayıdır. Varşavada olan Saakaşvili Ukrayna vətəndaşlığının ona qaytarılmasından danışıb və bununla bağlı videomüraciət yayıb.

Eks-prezident bildirib ki, heç yerdə reklam etmədən, prezident administrasiyasına vətəndaşlığının qaytarılması üçün məktub yazıb. O, eyni zamanda, bu qayıdışdan heç bir şəxsi məqsəd güdmədiyini, sırf Ukraynanın inkişafı və ayağa qalxması üçün çalışacağını elan edib. Saakaşvili ölkə prezidenti Zelenskiyə də təşəkkür edib. "Bu qədər müddət mənə inandığınız və dəstəklədiyiniz üçün sizlərə təşəkkür edirəm. Kiyevdə görüşmək üzrə. Yaşasın Ukrayna" deyib.

Amma bu informasiya xüsusən də Rusiya mediasında birmənalı qarşılanmayıb. Hətta Saakaşvilinin qısa müddət sonra Zelenskiyə qarşı çıxacağı versiyasını səsləndirənlər var. Daha bir komplo teорияsı Zelenskinin sırf Putinin direktivi əsasında Saakaşvili barədə qərar verməsindən ibarətdir.

Politoloq Şahin Cəfəri isə hesab edir ki, Zelenski Saakaşvilinin Ukrayna vətəndaşlığını bərpa etdi və ona dövlət vəzifəsi verəcəyi də istisna deyil. Onun fikrincə, bu, maraqlı gedişdir: "Saakaşvilinin hazırda Ukraynanın ən güclü adamları Avakov və Kolomoyski ilə münasibətləri yaxşı olmayıb. Düzdür, mühacirətdə iken Kolomoyski ilə Saakaşvili görüşdülər, bəlkə də müəyyən razılığa da gəldilər. Amma hər halda, Saakaşvili oliqarxın çaldığına oynayaçaq biri deyil. Mən düşünürəm ki, Zelenski bu gedişlə Avakov və Kolomoyskinin artan təsirini müəyyən qədər məhdudlaşdırmağa və balans yaratmağa çalışır".

Ş.Cəfəri hesab edir ki, Zelenskinin qərarı Gürcüstan hökumətinin xoşuna gəlməyəcək. Onun sözlərinə görə, Gürcüstan yavaş-yavaş 2020-ci ilin parlament seçkiləri kampaniyasına daxil olur və bu ərəfədə Saakaşvilinin ölkəyə yaxınlaşması və təsir imkanlarının artması İvanişvilinin xoşuna gəlməyəcək. Müsahibimiz deyir ki, qərardan məmnun olmayacaq başqa bir mərkəz isə Moskvadır.

Bu arada Odessanın eks qubernatoru Saakaşvilinin partiyası 21 iyulda Ali Radaya keçirilməsi nəzərdə tutulan növbədənənar seçkilərə qatılacaq. Bu barədə "Apostrof" adlı nəşrə müsahibəsində partiyanın liderlərindən olan David Sakvarelidze məlumat verib. "Bizim seçkilərdə azad şəkildə iştirakımız qanunidir. Biz partiya olaraq bu seçkilərə gedəcək və siyasi güc olaraq gerçəkləşmək istədiyimiz fəlsəfə və layihələri həyata keçirəcəyik".

Partiyanın növbədənənar seçkiləri dəstəkləyib-dəstəkləmədiyinə gəlincə, Sakvarelidze bildirib ki, prezident Zelenski düzgün addım atıb. Çünki Radanın hazırkı heyəti legitim deyil.

Saakaşvilinin rəhbərlik etdiyi "Yeni qüvvələrin hərəkatı" partiyası 2017-ci ilin fevralında yaradılıb. Bu partiya həmin vaxt dövlətə rəhbərlik edən Poroşenko hakimiyyətinə müxalif mövqedə dayanırdı.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

Bu günlərdə Bakıda daha bir pasiyent mədəkiçiltmə əməliyyatının qurbanı olub. Oxu.az saytının yazdığına görə, hadisə "Real Hospital"da baş verib. Yayılan məlumata görə, 59 yaşlı Gülnar Əliyeva mayın 20-də əməliyyat olunub. Mayın 26-da gecə 03:00 radələrində vəfat edib.

Artıq faktdır ki, son illər ölkəmizdə mədəkiçiltmə əməliyyatı sanki bir dəb halını alıb. Statistik məlumata görə, axır 6 ildə 2 minə yaxın insan mədəkiçiltmə (bariatrik) əməliyyatı keçirib. Əlbəttə ki, real rəqəmlər daha böyükdür. Çünki məlum məsələdir ki, imkanı daha artıq olan şəxslər bu əməliyyat üçün qonşu ölkələrə üz tuturlar.

Bəs bu əməliyyata marağın artmasının səbəbi nədir?

Əgər əvvəllər artıq çəki və bunun nəticəsində yaranmış xoşagəlməz xəstəliklərdən əziyyət çəkən insanlar arıqlamaq üçün pəhriz saxlayıb, idman salonlarına gedirdisə, indi əksəriyyət daha "rahat" üsulla - mədəkiçiltmə əməliyyatına üz tutur. Bu əməliyyatda mədə həcmi daraltmaq üçün mədənin təxminən üçdə ikisi şaquli olaraq kəsilib çıxarılır.

Məlumata görə, bu cür əməliyyat ilk dəfə 1988-ci ildən tətbiq olunmağa başlayıb. Mütəxəssislər qeyd edir ki, bu əməliyyatın ən böyük üstünlüyü onun digər bariatrik əməliyyatlar arasında ən az riskli olması və həzm sisteminin fizioloji pozuntusuna səbəb olmaması ilə bağlıdır. Yeni belə

Təhlükəli mədə kiçiltmə əməliyyatı: dəb yoxsa...

Adil Qeybullayev: "Bu xəstələr böyük risk qrupuna aiddir və hər an hər şey ola bilər"

əməliyyatdan sonra da qida-nın mədəyə, mədədən nazik bağırsağa keçməsi prosesi saxlanılır. Əməliyyatın müddəti təxminən 50-55 dəqiqə çəkir.

Digər bariatrik əməliyyatlarda isə yemək qida borusundan birbaşa nazik bağırsağa keçirilir. Nəticədə bu cür xəstələrdə sonra müəyyən problemlər emələ gəlir və ömürlərinin axırına qədər dərman qəbul etmək məcburiyyətində olurlar. Mədəkiçiltmə əməliyyatından sonra isə belə problem ortaya çıxmır. Bu əməliyyatda risk kifayət qədər azdır.

Digər tərəfdən, bildirilir ki, bu əməliyyatın qiyməti Azərbaycanla daha ucuz və əlçatan olduğu üçün müraciət edənlərin də sayı getdikcə çoxalır. Belə ki, hazırda ölkəmizdə bu əməliyyat üçün 4000-6000 min manat tələb olunursa, Türkiyədə bu rəqəm Azərbaycan pulu ilə 10-18 min, Rusiyada 8-12 min manatdır. Avropa və Amerikada

isə qiymətlər daha bahadır.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, dünyada daha çox qadınlar kökəlməyə meyillidir. Belə ki, dünyada qadınların 40-42 faizi, kişilərin isə 36-38 faizi artıq çəkiddən əziyyət çəkir. Xüsusən qadınların öz bədən formasına həssas yanaşdığını da nəzərə alaraq qeyd etmək olar ki, mədəkiçiltmə əməliyyatına da daha çox qadınlar müraciət edir.

Mütəxəssislər isə bildirir ki, hər kəs bu əməliyyata girə bilməz. Yeni bu əməliyyat üçün bədən indeksləri olmalıdır. Məsələn, əgər müraciət edən pasiyentin 80 kq çəkisi, 1.70 boyu varsa və o, 10 kq arıqlamaq istəyirsə, onun əməliyyata alınması doğru deyil. Bunun üçün həkim də məsuliyyət daşıyır. Qaydaya əsasən bədən indeksi 35-40-dan yüksək olmalıdır. Məsələn, əgər pasiyentin çəkisi 120 kq, boyu 1.50 olarsa, bu zaman indeks boyun kvadratına bölü-

nərək hazırlanır. İndeks 35-ki keçirsə, bu əməliyyat üçün göstəriş ola bilər.

Həmçinin mədə problemi olan şəxslərin bu cür əməliyyata girməsi yolverilməzdir. İlk öncə mədədəki xəstəliklər tam müalicə olunur, daha sonra bu barədə həkim qərar verir. Həmçinin hormonal problem, böyrəküstü vəzin, beynin hipofiz vəzində problem olan xəstələr bu əməliyyata girərkən əks təsirlə üzləşə bilər.

Bəs əməliyyatın xərçəngə səbəb olduğu doğrudurmu?

Ötən il aktrisa Tünzalə Əliyevanın mədəkiçiltmə əməliyyatından sonra xərçəngə tutulduğu barədə məlumatlar yayılmışdı. Məsələ ilə bağlı açıqlama verən aktrisa bildirmişdi ki, əməliyyatdan sonra yaxşı yeyə bilmədiyi üçün immuniteti azalıb və xəstəlik üzə çıxmağa başlayıb. Günümüzdə bu cür faktlarla tez-tez rastlaşırıq. Lakin mütəxəssislər əməliyyatın xərçəng xəstəliyinə səbəb olduğunu qətiyyətlə təkrar edir-

lər.

Mövzu ilə bağlı tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev "Yeni Müsavat"a dedi ki, ümumilikdə bu cür əməliyyatlar təhlükəlidir: "Bu xəstələr böyük risk qrupuna aiddir və hər an onlara hər şey ola bilər. Yeni narkoz verilən vaxt olmasa da, sonradan fəsadlar yarana bilər. Bütün bunları nəzər almaq lazımdır. Digər tərəfdən, ağır çəkili xəstələr risk qrupuna daxildir. Buna görə onlar lazım olan bütün müayinələrdən keçməli, məs-

lənətləşməlidir. Lakin bəzən buna əməl olunmur. Əməliyyatsız da bu problemi aradan qaldırmaq olar. Məsələn, hazırda Qərb ölkələrində təhsil almış dietoloq mütəxəssislərimiz var, onlara müraciət etmək olar. Bir məsələni də qeyd edirəm, bu cür əməliyyatlardan sonra tikij yerlərdən buraxmalar, ağırlaşmalar olur. Bu baxımdan əməliyyat olunmaq istəyən üçün bunları nəzərdə saxlamaq lazımdır".

□ **Xalida GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Havalar isindi, balıq bahalaşdı - bazarlardan reportaj ETSN rəsmisi: "Balıqların kortəbii ovlanması az bir vaxtda qarşısını alınmaz fəsadlara səbəb olacaq"

Bir çox insanlar may ayında balıq yemir. Səbəb kimi müxtəlif faktorlar göstərilir. El arasında belə fikir yayılıb ki, may ayında balıq yeyən adam zəhərlənə bilər. Lakin mütəxəssislər bildirirlər ki, may ayında balığın etində hər hansı bir dəyişiklik baş vermir ki, bundan da zəhərlənmə olsun. Sadəcə olaraq, əsasən may ayında balıq kürüldüyü üçün ovlanması qadağandır.

Bəs hazırda balıq bazarında durum nə yerdədir?

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı balıq satılan bir neçə yerdə olub, ümumi vəziyyətlə maraqlanıb.

İlk olaraq "Təzə bazar" kimi tanınan əraziyə yollandıq. Burada açıq şəkildə heç bir balığa rast gəlmədik. Xüsusi soyuducular qoyulub ki, balıqlar da bu soyuducuların içində saxlanılır. Bazarda alıcı qıtlığı yaşanır. Qarşısından keçdiyimiz hər balıq satıcısı bizi malına baxmağa dəvət edib, qiymətdə endirim edəcəyini söyləyirdi. Bir neçə balığın qiyməti ilə də maraqlandıq. Belə ki, hazırda bazarda fərelin kiloqramı 15 manata, xəşəm 15-18 manata, kütüm 12 manata, nəvə balığı 40-45 manata satılır. Satıcıların hamısı mallarının təzə olduğunu söyləsələr də, bazarda diri balığa rast gəlmədik. Bazarda hazırda əsasən yuxarıda adlarını sadaladığımız balıqlar satılır. Digər balıqların isə duzlanmış, qurudulmuşuna daha çox rast gəlinir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat katibi İbrahimova bildirib ki,

indi balıqların kürütökmə dövrü olduğu üçün sentyabrın 1-dək sənaye balıq ovu qadağan edilib: "Lakin brakonyerlər tərəfindən yenə də qəddarcasına balıq ovlanması halları müşahidə olunur. Hamilqla belə düşüncəsiz addım atan şəxslərin qarşısını almalyıq. Anlamalyıq ki, balıqların kortəbii ovlanması az bir vaxtda qarşısını alınmaz fəsadlara səbəb olacaq".

İ.İbrahimova qeyd edib ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi icazəsiz balıq ovu ilə məşğul olan, qadağan olunmuş ov alətlərindən istifadə edən, nəzərdə tutulmayan yerlərdə balıq ovlayan brakonyerlərin qarşısını almaq üçün mütəmadi reydlər keçirir və saxlanılanların işi prosedura uyğun olaraq təcib görülməsi üçün hüquq-mühafizə orqanlarına göndərilir. Təkcə son 4 ay ərzində 42 iş hüquq-mühafizə orqanlarına göndərilib".

Nazirlər Kabinetinin 02 iyun 2017-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Balıq və digər su bioreursları ovunun Qaydaları"na əsasən daxili su hövzələrində aprel ayının 1-dən, Xəzər dənizində isə may ayı-

nın 1-dən sentyabr ayının 1-dək balıq ovu qadağandır.

Bəs satılan balıqlar haradan gətirilir?

"Təzə bazar"da olduğumuz zaman söhbət etdiyimiz satıcı Valeh Həsənov bildirdi ki, balıqlar adətən Həştərxan, Dağıstan ərazisindən gətirilir:

"Bu vaxtlar yerli balıqlara çox az rast gəlinir. Çünki ovlanma qanunla qadağandır. Ovlayan balıqçılara cəza verildiyi üçün məcbur qalıb, ölkə xaricindən balıq gətiririk. Ancaq bazara balıq verənlər də olur. Yeni axtarsan, yerli balıq da tapa bilərsən. Eləcə də kürüləri xaricdən gətiririk. Hazırda bazarda qara kürünün 100 qramı 70 manatdan başlayır. Dənəvari kürülər bahadır. Bu cür kürünün 100

qramının qiyməti 110 manat və daha yüksəkdir. Alıcı yaxşı kürünü dadından və tərkibindən tanıya bilər. Əgər kürü yapışqandırsa, deməli, yaxşı deyil. Dənəvari kürülər isə ən yaxşı kürü hesab edilir. Burada hər cür kürüyə rast gəlmək olar. Burada satılanlar əsasən Xaçmaz, Siyəzən, Mahaçqala tərəfdən tutulan balıqların kürüləridir. Kürü çıxarılmış formada gətirilir. Balığın qarınının kəsilib, çıxarıldığı yerdə qara kürünün kiloqramının qiyməti 1000 dollardan aşağı deyil".

Bazarda qırmızı kürünün kiloqramının qiyməti 180-240 manat arasında dəyişən qiymətlərlə satılır.

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycandan xaricə yalnız 125 qrama qədər nəvə cinsli balıq kürüsün çıxarılmasına icazə verilir. 125 qramdan artıq kürünü dövlət sərhədindən çıxarmaq mümkün deyil.

Mağazalarda olduğumuz zaman öyrəndik ki, burada satılan balıqların qiymətində böyük fərq olmasa da, kürünün qiyməti bazarlardan dəfələrlə ucuzdur. Hər kəsə məlumdur ki, Rusiya istehsalı olan bu kürülər heç də orijinal deyil. Mağazalarda kürünün 100 qramı 2.5-5 manat arasında dəyişən qiymətlərlə satılır.

□ **Əli RAİS,**
"Yeni Müsavat"
Fotolar müəllifindir

